

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Analýza daně z příjmů v České republice a ve vybraných zemích
Evropské unie

The Income Tax Analysis in the Czech Republic and EU Selected Countries

Studentka:

Martina Hurníková

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Elen Válková

Ostrava 2010

Zadání

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje uvádím v seznamu literatury.

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce Ing. Elen Válkové za odbornou pomoc a radu při tvorbě práce.

Obsah

ÚVOD	7
1 DANĚ V EVROPSKÉ UNII.....	9
1.1 TEORIE DANÍ V EVROPSKÉ UNII	10
1.2 VÝŠE DANÍ.....	11
1.3 FUNKCE DANÍ.....	12
1.4 DRUHY DANÍ	13
1.5 KLASIFIKACE DANÍ.....	13
1.5.1 KLASIFIKACE DANÍ DLE SUBJEKTU DANĚ	13
1.5.2 KLASIFIKACE DANÍ DLE OBJEKTU DANĚ.....	14
1.5.3 KLASIFIKACE DANÍ DLE ZPŮSOBU JEJICH ÚHRADY	15
1.6 DAŇOVÉ PRINCIPY	15
1.6.1 PRINCIP EFEKTIVNOSTI.....	16
1.6.2 PRINCIP ADMINISTRATIVNÍ JEDNODUCHOSTI	16
1.6.3 PRINCIP PRUŽNOSTI	16
1.6.4 PRINCIP SPRAVEDLNOSTI	17
1.7 KOORDINACE A HARMONIZACE VERSUS KONKURENCE DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ	17
1.7.1 DAŇOVÁ KOORDINACE	19
1.7.2 DAŇOVÁ HARMONIZACE	20
1.7.3 DAŇOVÁ APROXIMACE	20
1.8 DAŇOVÁ KVÓTA	22
1.9 HARMONIZACE A KOORDINACE V OBLASTI PŘÍMÝCH DANÍ.....	22
1.10 CHARAKTERISTIKA PŘÍMÝCH DANÍ V ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE	23
1.10.1 SMĚRNICE UNIE K PŘÍMÝM DANÍM	23
1.10.2 VÝZNAM SMĚRNIC V DAŇOVÉ HARMONIZACI.....	25
2 DAŇOVÉ SYSTÉMY VYBRANÝCH ZEMÍ EVROPSKÉ UNIE	26
2.1 DŮVODY ODLIŠNOSTI DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ	26
2.2 ČESKÁ REPUBLIKA	27
2.2.1 DAŇOVÁ SOUSTAVA	28
2.3 SLOVENSKO	33
2.3.1 DAŇOVÁ SOUSTAVA	34
2.4 DÁNSKO	37
2.4.1 DAŇOVÁ SOUSTAVA	38
3 ANALÝZA DANĚ Z PŘÍJMŮ V ČESKÉ REPUBLICE A VYBRANÝCH ZEMÍ EU	43
3.1 POPLATNÍCI DPFO	43

3.1.1	DAŇOVÍ REZIDENTI	43
3.1.2	DAŇOVÍ NEREZIDENTI	44
3.1.3	KRITÉRIA PRO VYMEZENÍ DAŇOVÉHO REZIDENSTVÍ	44
3.2	PŘEDMĚT DPFO	44
3.3	ZÁKLAD DANĚ	46
3.4	DAŇOVÁ EVIDENCE.....	46
3.5	ZÁLOHA NA DAŇ	46
3.6	ODEČITATELNÉ POLOŽKY	46
3.7	SLEVY NA DANI	47
3.8	SRÁŽKOVÁ DAŇ	48
3.9	DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ.....	48
3.10	PŘÍJMY ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI A FUNKČNÍ POŽITKY	49
3.11	PŘÍJMY Z PODNIKÁNÍ A JINÉ SAMOSTATNĚ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI	49
3.12	PŘÍJMY Z KAPITÁLOVÉHO MAJETKU.....	50
3.13	PŘÍJMY Z PRONÁJMU.....	51
3.14	OSTATNÍ PŘÍJMY	51
3.15	DAŇ Z PŘÍJMŮ V ČESKÉ REPUBLICE	51
3.15.1	VZTAH K ROČNÍMU ZÚČTOVÁNÍ	52
3.15.2	SUPERHRUBÁ MZDA.....	53
3.15.3	VÝVOJ SAZBY DPFO	53
3.16	DAŇ Z PŘÍJMŮ NA SLOVENSKU.....	55
3.16.1	PRINCIPY DAŇOVÉ REFORMY.....	55
3.16.2	LEGISLATIVNÍ ZMĚNY TÝKAJÍCÍ SE DPFO	56
3.16.3	VÝPOČET PRŮMĚRNÉHO ZDANĚNÍ V ČR A NA SLOVENSKU	57
3.17	DAŇ Z PŘÍJMŮ V DÁNSKU	60
3.17.1	PROGRESIVNÍ ZDANĚNÍ V DÁNSKU	61
3.17.2	SAZBY DPFO	61
4	ZÁVĚR.....	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	SEZNAM ZKRATEK	68
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	69
	SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK	70
	SEZNAM PŘÍLOH	71

Úvod

S pojmem daně se setkáváme prakticky každý den a téměř každý z nás minimálně jednou za den nějakou daň odvede. Už od malička máme možnost setkat se s tímto pojmem, například v pohádkách, ve kterých si mnozí z nás ještě neuvědomují, o co jde. Daně nás provází celým naším životem.

Daňová oblast patří k velmi ožehavým tématům Unie. Velmi často bývá zmiňována a diskutována, ale i přesto se velmi špatně stává předmětem harmonizace a to z důvodu složitého přijímání legislativních aktů souvisejících s daněmi a snahy jednotlivých členských států o zachování svých národních tradic a daňových specifik. V oblasti harmonizace daní se setkáváme spíše v oblasti nepřímých daní, než u daní přímých.

Cílem mé bakalářské práce je analyzovat především rozdíl mezi rovnou daní v České republice, na Slovensku a poukázat na progresivní zdanění v Dánsku u daně z příjmů fyzických osob.

V první části se zabývám problematikou daní jako celku z pohledu Evropské unie. Je zde základní vymezení důležitých pojmů, jako jsou druhy daní, výše a funkce daní, klasifikace daní a poukázání na základní principy v daňové oblasti. Dále pak zaměření na harmonizaci, konkurenci a koordinaci daňových systémů.

V další kapitole se soustředím na vybrané daňové systémy jednotlivých zemí a to především na daňové soustavy těchto zemí EU. Z jakých jednotlivých daní se systémy vybraných zemí skládají a v čem se liší.

V poslední části mé práce analyzuji daně z příjmů u vybraných zemí EU. Daň z příjmů je nejčastěji diskutovaným tématem na začátku každého kalendářního roku, neboť snad každý občan má příjmy, buď ze zaměstnání, nebo z podnikání, či z pronájmu.

Každý by rád pronikl do této oblasti, aby ji mohl optimalizovat a ovlivňovat. Pomocí optimalizace si může poplatník snížit daňovou povinnost na minimum. Příkladem daňové optimalizace může být využívání maximální výše daňových odpisů dlouhodobého majetku. V mnoha případech nastává situace, kdy je jednodušší obrátit se na daňového poradce.

Daňové zákony patří k nejčastěji novelizovaným. Problematika konkrétně daně z příjmů není opravdu jednoduchá. Zdanění příjmů se řeší po celém světě. Často v souvislosti s daněmi z příjmů fyzických osob se setkáváme s pojmy jako rovná daň a progresivní zdanění.

Vybrané země jsem si k analýze vybrala především proto, jelikož zde mohu poukázat jak na rovnou daň, jako je tomu v České republice a na Slovensku, tak na progresivní zdanění v Dánsku.

Názory ekonomů se v této oblasti mnohdy rozcházejí, je-li výhodnější progresivní zdanění nebo rovná daň.

1 Daně v Evropské unii

Počínaje dnem 1. 1. 2007 tvoří Evropskou unii 27 zemí: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Polsko, Nizozemí, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie. Přistoupení dvou nových zemí k Unii je dalším milníkem v evropské integraci. [4]

Daňová politika v členských státech EU zůstává plně v kompetenci národních vlád, což znamená 27 různých daňových systémů, různé druhy daní a zejména různé výše daňových sazeb. I přesto, že sbližování daňových soustav mezi členskými státy ze strany EU jsou dlouhodobé a soustavné, nutno dodat, že jsou zároveň těžkopádné a zdlouhavé, protože jakýkoliv harmonizační postup v daňové oblasti podléhá jednomyslnému schválení ze strany členských států, což znamená, že i nesouhlas jediného členského státu může zmařit celou dohodu, což se stalo i stává. [6]

O tom, jak vysoké daně budeme platit, rozhoduje naše vláda, nikoli Evropská unie. Evropská unie zajišťuje, aby vnitrostátní daňová pravidla byla v souladu s hlavními cíli unie v oblasti vytváření pracovních míst, a aby nedávala nespravedlivou výhodu podnikům z jedné země vůči druhým zemím. Cílem daňové politiky EU je uplatňovat zásady jednotného trhu a volného pohybu kapitálu.

Vlády vybírají daně na pokrytí svých výdajů. Každý členský stát má své priority a EU těmto prioritám nebrání, pokud členské státy nepřekračují limity výdajů. Pokud by výdaje přesáhly určitou hranici a vedly k velkému zadlužení, mohlo by to ohrozit hospodářský růst ostatních zemí EU. Pokud členské státy ale dodržují, ve své hospodářské politice zásadu omezitelnosti, mají značnou volnost v rozhodování o svých výdajích, a tedy i o výši daní na jejich pokrytí.

[9]

1.1 Teorie daní v Evropské unii

Daň je povinná zákonem určená platba do veřejného rozpočtu, která se vyznačuje neúčelovostí a neekvivalentností, tzn., ukládá se jako jednostranná povinnost bez nároku plátce na plnění ze strany státu.

Daně jsou placeny pravidelně v termínech daných daňovými zákony, nebo při určitých okolnostech, např. darování nebo dědění. Daně jsou dnes obvykle placeny v penězích, dříve byly běžné platby v naturáliích, či ve formě roboty nebo vojenské služby.

Placení daní je nařízeno zákonem, jsou platbou nedobrovolnou, vynutitelnou a povinnou. Zaplacenou daň nelze požadovat zpět, jsou tedy nenávratné. Neexistuje nárok na adekvátní plnění za daň, tzn., neekvivalentní a plátce daně nemůže ovlivnit, na co budou daně použity, tzn., jsou neúčelové.

Důvodem existence daní je nutnost získat prostředky na financování veřejného sektoru k financování funkcí státu a veřejné správy, jako jsou:

- a) armáda a vojenská obrana obecně
- b) udržování veřejného pořádku, dodržování zákonů
- c) tvorba a údržba infrastruktury
- d) náklady na provoz veřejné správy
- e) přerozdělování bohatství

Státy používají daně zejména k částečnému či úplnému financování některých veřejných služeb jako např.

- a) sociální péče
- b) zdravotní péče
- c) vzdělání
- d) podpora v nezaměstnanosti
- e) veřejná doprava
- f) ochrana životního prostředí [23]

1.2 Výše daní

Daně jsou nejčastěji určeny jako nějaký podíl základní hodnoty, označované jako daňový základ, kterou může být, dle typu daně, cena zboží, příjmy, velikost majetku apod. Velikost daně je určena pevnou částkou nebo se vypočítává jiným způsobem.

Konstrukce daní má vliv na vztah mezi vývojem peněžních příjmů firem a domácností a jejich skutečnými disponibilními důchody. Z hlediska tohoto účinku rozlišujeme daně lineární, progresivní a regresivní. [1]

Lineární daně jsou daně, jejíž podíl na celkových peněžních důchodech se nemění. Sazby těchto daní jsou pevné, tzn., že se změnou daňového základu se sazby nemění. Odčerpávají sice těm, kteří mají vyšší důchody absolutně větší částku, než těm, kteří mají důchody nižší, ale relativně odčerpávají všem poplatníkům stejně a nemění důchodové relace.

Progresivní daně jsou konstruovány tak, že s růstem důchodů roste i daňová sazba. [1]

Tabulka č. 1

Ilustrace důsledku progresivního zdanění

Varianta	I.	II.	III.	IV.
Peněžní důchod	1000	2000	3000	4000
Daňová sazba	20	25	30	35
Absolutní částka daně	200	500	900	1450

Zdroj: JUREČKA, Václav; JÁNOŠÍKOVÁ, Ivana a kol. *Makroekonomie: základní kurz*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava. 2007. 299 s. ISBN 978-80-248-0530-6.

Příklad názorně ukazuje, že absolutní částka progresivních daní roste rychleji než důchody. Z toho plyne, že příjemci, kteří mají vyšší důchod, odčerpávají progresivní daně nejen absolutně, ale i relativně více, než těm, kteří mají důchody nižší.

Progresivní zdanění může být uplatňováno dvojím způsobem:

- a) **přímou** progresí, která spočívá v tom, že celý zdaňovací důchod se postihne vyšší sazbou.
- b) **klouzavou** progresí, která spočívá v tom, že se vyšší daňovou sazbou postihuje jen ta část zdaňovacího základu, která převyšuje základ zdaňovaný nižší daňovou sazbou.

Degresivní daně jsou daně, jejichž sazby klesají souběžně s růstem důchodu. Tyto daně odčerpávají z důchodů domácností s nižšími příjmy větší část, než z důchodů domácností s vyššími příjmy. [1]

Zvláště u daně z příjmu se objevuje termín **rovná daň**, který označuje systém nejen lineárních daní, ale především systém odstraňující všechny výjimky a úlevy při stanovení konečných odvodů. S rovnou daní se můžeme setkat i u nás a například i u našich sousedů na Slovensku.

1.3 Funkce daní

- a) **Alokační** - koriguje na některých specifických trzích efektivnost tržních mechanismů.
Daně mohou tento stav korigovat a vybírat je proto, aby se umísťovaly prostředky tam, kde se jich při tržní alokaci nedostávalo.
- b) **Redistribuční** - přesunuje část důchodů od bohatších jedinců k chudším. Zmírňují rozdíly v důchodech.
- c) **Stabilizační** - umožňuje přispívat ke zmírňování cyklických výkyvů v ekonomice.
- d) **Fiskální** - schopnost naplnit veřejný rozpočet.

1.4 Druhy daní

Nejběžnější členění daní se používá od dob feudalismu, když na většinu předchůdkyní daní bychom toto kritérium mohli rovněž použít. Základním způsobem klasifikace daní je členění na **daně přímé**, které platí poplatník sám na vlastní účet a **daně nepřímé**, které platí plátce daně ovšem na účet poplatníka (od kterého daň předem vybere, např. formou přirážky k ceně).

[5]

Daně přímé

Daň z příjmů

- a) daň z příjmů FO
- b) daň z příjmů PO

Daně majetkové

- a) daň z nemovitosti
- b) daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti
- c) silniční daň

Daně nepřímé

Univerzální daň

- a) daň z přidané hodnoty

Selektivní daň

- a) spotřební daň

1.5 Klasifikace daní

1.5.1 Klasifikace daní dle subjektu daně

Základem tohoto třídění je vymezení osob, tedy toho ekonomického subjektu, který je nucen daň platit. Může to být:

- a) **Jednotlivec** - individuální fyzická osoba (dále jen FO) je charakterizována jménem, trvalým bydlištěm a určitým jedinečným znakem (např. v ČR je tímto znakem rodné číslo).
- b) **Domácnost** - nositelem daňových povinností je určená hlava rodiny, která daň odvádí za domácnost jako celek.
- c) **Všichni členové domácnosti** - náročnější varianta předchozího vymezení subjektu daně.
- d) **Firma, korporace** - tj. za určitým cílem uměle vytvořená právnická osoba (dále jen PO), která pro vnější okolí vystupuje jako jedna organizace, je definována názvem, právní formou, je zapsána do seznamu firem a je jí přiděleno identifikační číslo.

1.5.2 Klasifikace daní dle objektu daně

Hlediskem pro třídění daní zohledňující objekt daně je definování předmětu, na kterou se daň váže a důvod jejího odvádění. Daně mohou být:

- a) **Důchodové** - uvaleny na důchod poplatníka (mzda, renta, zisk).
- b) **Výnosové** - výše většinou odhadována dle vnějších reálných znaků výdělečné činnosti (počet zaměstnanců, druh podnikání.).
- c) **Majetkové** - zdaňují nemovitosti i movitý majetek a to jeho údržbu či nabytí.
- d) **Z hlavy (subjektové)** - tyto daně by poplatník platil z titulu své existence, např. při docílení určitého věku.
- e) **Obrátové daně** - uvalení buď na hrubý obrát u každého výrobce podílejícího se na zpracování výrobku, nebo na čistý obrát. [5]

- f) **Spotřební** - postihují veškerou spotřebu, či spotřebu vybraných skupin výrobků.
- g) **Z obchodních operací** - postihují spekulativní finanční transakce, např. burzovní daň.

1.5.3 Klasifikace daní dle způsobu jejich úhrady

Toto členění zohledňuje náklady u poplatníka daně při stanovení jejich výše a způsobu jejich výběru:

- a) **Daně vybírané na základě daňového přiznání** - musí si je poplatník sám spočítat a je odpovědný za správnost jejich výše a včasnost jejich zaplacení.
- b) **Daň vybíraná srážkou u zdroje příjmu** - vybírá se v případě, že poplatník není shodný s plátcem daně, např. bankovní ústav odvádějící daň z úroků, zaměstnavatel daň ze mzdy.

[5]

1.6 Daňové principy

Stavba daňových systémů a zásady zdaňování jsou u mnohých ekonomů rozdílné jak v počtu, tak ve vymezení obsahu. Nicméně u všech lze nalézt shodné rysy, které můžeme shrnout do čtyř základních daňových principů:

- a) princip efektivnosti
- b) princip administrativní jednoduchosti
- c) princip pružnosti
- e) princip spravedlnosti [5]

1.6.1 Princip efektivnosti

Řeší otázky vlivu daní na změny v chování ekonomických subjektů, na přerozdělovací funkci daní a na efektivní fungování trhu v ekonomice. Daň bude samotnou svou existencí působit negativně na fungování mechanismu na trhu. Proto i v případě snahy o maximální efektivnost daňového systému hovoříme o dosažení stavu nejlepšího z možných, ne o dosažení nejlepšího z nejlepších.

1.6.2 Princip administrativní jednoduchosti

Každý daňový systém musí splňovat podmínku správy daní a jednoduchosti výběru. Náklady na výběr daní je možné rozdělit na:

- a) správní (přímé)
- b) vyvolané (nepřímé)

Mezi přímé náklady začleňujeme výdaje na fungování a vybudování daňových úřadů, správu daní a poplatků, kontrolu daní a počítačové zabezpečení. Vyvolanými náklady se rozumí náklady, které je nucen vynaložit poplatník daně (odměna daňovým poradcům, ztráta času při vyplňování daňových přiznání, nutnost vyzvednutí daňových formulářů, návštěvy finančních úřadů apod.). Ekonomové odhadují, že tyto nepřímé náklady jsou několikanásobně vyšší než náklady na správu.

1.6.3 Princip pružnosti

Daňová soustava by měla být značně flexibilní, aby napomáhala na makroekonomické úrovni k plnění funkcí fiskální politiky a to redistribuční, alokační a stabilizační. Daňový systém by měl být konstruován tak, aby vyžadoval co nejmenší prodlevu při vyvolání zamyšlené změny v případě jeho modifikace. [5]

1.6.4 Princip spravedlnosti

Řeší problematiku rozdělení daňového břemene mezi jednotlivé poplatníky. Rozlišujeme dva základní přístupy ke zdaňování:

- a) **Zdaňování dle užitku** - aby každý přispíval na veřejné výdaje takovým dílem, který odpovídá užitku, jenž má ze spotřeby veřejných statků a transferu. Při tomto přístupu nastávají dva vážné problémy a to jakým způsobem měřit užitek a jaké stanovit daně a jak zajistit plnění redistribuční funkce daní.
- b) **Zdaňování dle schopnosti daňové úhrady** - každý poplatník přispívá na veřejné výdaje dle své schopnosti platit.

Rozlišujeme dvě základní pojetí spravedlnosti zdaňování na základě platební schopnosti:

- a) **Zásada horizontální spravedlnosti** - dva poplatníci se stejnou platební schopností budou platit stejně vysokou daň.
- b) **Zásada vertikální spravedlnosti** - dva poplatníci s různě vysokou platební schopností budou platit různou výši daní. [5]

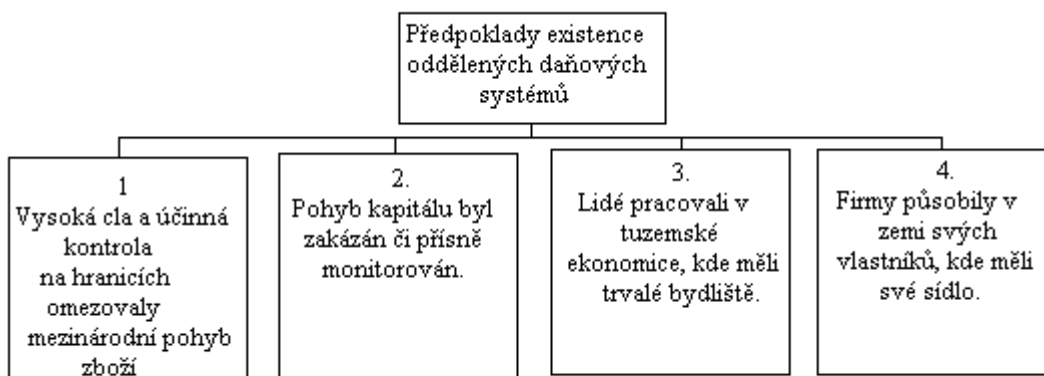
1.7 Koordinace a harmonizace versus konkurence daňových systémů

Druhá polovina 20. Století byla charakterizována nástupem globalizace, přechodů od regionálních trhů k celosvětovému trhu. Dochází k výraznému pohybu v mezinárodním obchodě, vzniku nadnárodních společností, přesunu kapitálu a při těchto pohybech ke střetávání různých daňových systémů.

Jednotlivé země, které měly vybudovány vlastní daňové systémy odvozené od svých národních tradic včetně specifických přírodních podmínek, náboženství, politických konsensů o přerozdělovacích procesech a zvyklostí, musí při zvyšování objemu mezinárodního obchodu reagovat na daňové systémy.[4]

Obrázek č. 1

Příčiny vzniku tradičních daňových systémů dle Tanziho

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vydání.

Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.

Globalizační tendence je jeden z důvodů, které nutí vlády kooperovat navzájem při řešení otázek daňové problematiky, o to více platí potřeba a nutnost spolupráce v případě vlád zemí, jež se chtějí v té či oné míře zapojovat do integračních procesů.

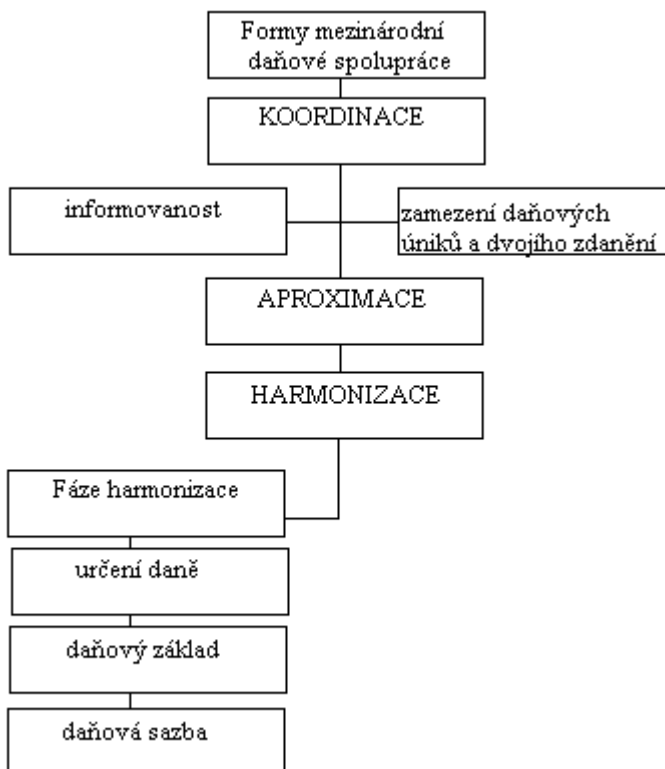
Stupně mezinárodní spolupráce v daňové oblasti dle hloubky sladění jednotlivých daňových systémů můžeme rozlišit na:

- a) daňovou koordinaci
- b) daňovou aproximaci
- c) daňovou harmonizaci se třemi fázemi [4]

Tak jak znázorňuje následující obrázek.

Obr. č. 2

Rozlišení forem mezinárodní daňové spolupráce

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vydání.

Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.

1.7.1 Daňová koordinace

Představuje první krok ke sladění daňových systémů. V rámci procesu koordinace jsou uzavírány dohody či doporučení s cílem zamezení praní špinavých peněz, omezení škodlivé daňové konkurence, cílem je snaha o stanovení minimálního standardu transparentnosti a výměny informací v daňové oblasti. Za typický výsledek daňové koordinace můžeme považovat např. vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění. [4]

1.7.2 Daňová harmonizace

Znamená přizpůsobení a sladění národních daňových systémů a jednotlivých daní na principu dodržování společných pravidel zúčastněných zemí. Daňová harmonizace se může týkat jak konstrukcí daní, tak i jejich administrativy.

Harmonizace každé daně probíhá ve třech fázích:

- a) určení daně, která má být harmonizována
- b) harmonizace daňového základu
- c) harmonizace daňové sazby

1.7.3 Daňová aproximace

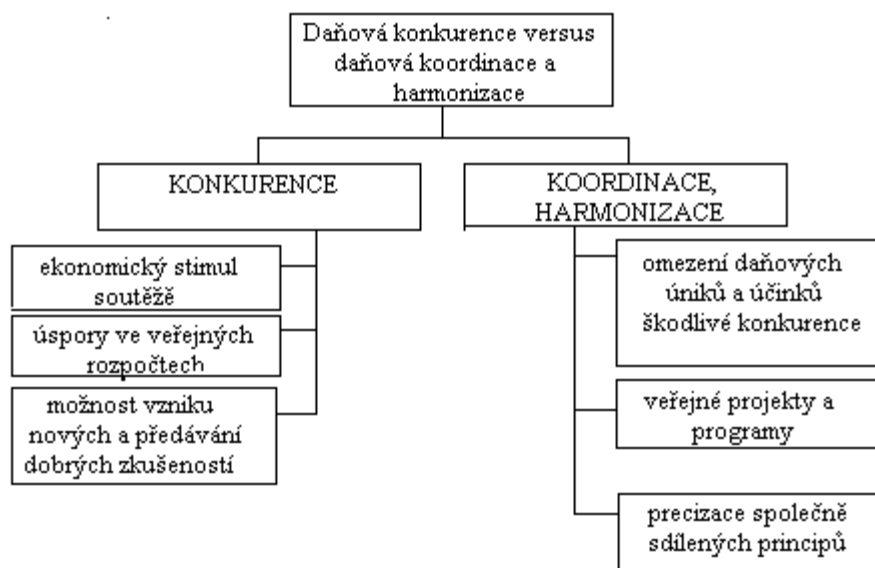
Vyjadřuje směr daňové spolupráce, kterým nutně nemusí být v konečném cíli sladění daňových soustav, ale pouze jejich přiblížení se k sobě navzájem.

Přes všeobecně uznávanou a nezpochybnovanou potřebnost daňové spolupráce, existují poměrně silné tlaky zastánců **daňové konkurence**. Dle jejich koncepcí daňová koordinace či harmonizace musí mít své limity, jejichž překročení znamená neefektivnost celého systému a zbytečné vynaložené prostředky. V souladu s liberálními teoriemi považují přílišné vládní zásahy za zbytečné, poukazují na možné přínosy soutěže daňových systémů pro zvýšení ekonomických stimulů jednotlivých daní a úsporu prostředků veřejných rozpočtů (viz obr. č. 3 - Potencionální přínosy daňové konkurence a daňové harmonizace).

Daňová konkurence však není a nemůže být chápána jako naprostý protipól daňové harmonizace, i Komise připouští pozitiva, která může přinést diferencovaná výše daňové kvóty v jednotlivých členských zemích EU. [4]

Obr. č. 3

Potenciální přínosy daňové konkurence a daňové harmonizace

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vydání.

Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.

Lászlo Kovács, bývalý evropský komisař pro daně a celní unii, klasifikuje daňovou konkurenci dle své povahy na:

- a) **pocitivou** - vyplývá z rozdílné úrovně celkového daňového zatížení obyvatelstva, je výsledkem preferencí voličů
- b) **škodlivou** - je zaměřená na přetahování zahraničního kapitálu při současné ochraně národního trhu a vytváří tak podmínky pro zvýšení nezaměstnanosti
- c) **spornou** - je na rozhraní škodlivé a pocitivé. [4]

1.8 Daňová kvóta

Nejznámější a nejpoužívanější ukazatel daňového zatížení obyvatelstva, představuje poměr daňového inkasa veřejných rozpočtů k hrubému domácímu produktu (HDP) v běžných cenách. HDP představuje souhrn všech zboží a služeb vyrobených v daném roce v ekonomice. Pro stanovení souhrnné daňové kvóty se v čitateli použije součet všech daňových příjmů veřejných rozpočtů a ve jmenovateli HDP v běžných cenách.

1.9 Harmonizace a koordinace v oblasti přímých daní

Spolupráci členských zemí EU v oblasti přímých daní můžeme z hlediska úspěšnosti či hloubky rozdělit do dvou oblastí. Při poskytování vzájemných daňových informací, zamezování dvojího zdanění, a boji proti tzv. daňovým rájům dosáhly státy EU významné shody a sladění, samotný harmonizační proces stagnuje.

Příčiny tohoto stavu lze nalézt především ve dvou skutečnostech:

- a) **V rozdílných účetních systémech** členských zemí, kdy na jedné straně existuje tzv., daňové účetnictví (např. v Německu), ve kterém se hospodářský výsledek neliší od daňového základu a v účetnictví (zejména v anglosaských zemích), kdy se od účetně vypočítaného hospodářského výsledku dojde ke zdanitelnému základu až po mnoha různých úpravách a operacích.
- b) **V neochotě členských států k další harmonizaci**, kterou považují za zásahy do suverénních záležitostí, do vnitřní politiky při možném využívání především firemních daní jako nástroje hospodářské politiky. [4]

1.10 Charakteristika přímých daní v zemích Evropské unie

Zdanění osobní důchodovou daní jsou v zemích EU různorodá a to jak z hlediska možností zohledňovat při výpočtu daňové povinnosti sociální aspekty poplatníka (počet vyživovaných dětí, invalidita) buď ve formě nezdaniitelných částí základu daně nebo odpočitatelných položek od základu daně či přímo slevou na dani, tak z hlediska počtu daňových pásem a daňových sazeb v nich a progresivitou daňové sazby.

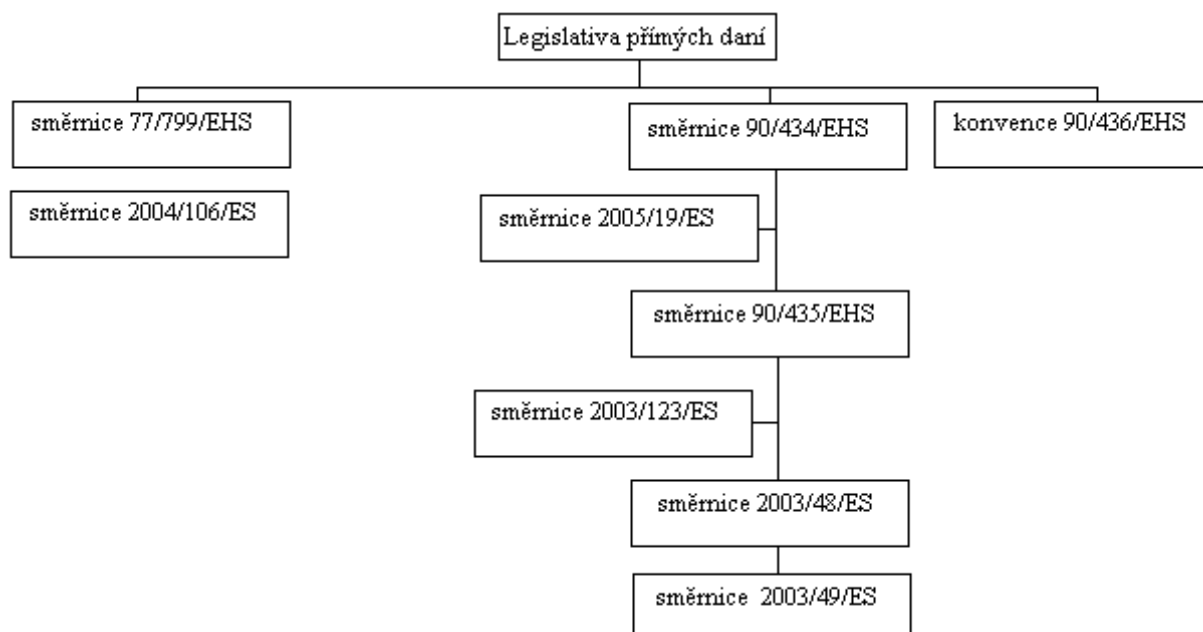
Nejvyšší marginální sazba existuje v Dánsku, naopak nejnižší v Rumunsku. U osobní důchodové daně však musíme zohledňovat velikost nezdaniitelných částí základu daně a ostatních odpočitatelných položek, různých slev na dani a osvobození od daně. Základní charakteristiky přímých daní v EU k 31. 12. 2008. (viz příloha č. 2) [4]

1.10.1 Směrnice Unie k přímým daním

Harmonizace přímých daní neprobíhá v EU tak důsledně, jako je tomu u daní nepřímých. Stěžejních předpisů Unie v oblasti přímého zdaňování není mnoho a můžeme je znázornit takto:

Obr. č. 4

Zásadní předpisy v oblasti přímého zdaňování

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vydání.

Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.

V EU je zřetelný příkon spíše k harmonizaci nepřímých daní i v oblasti přímých daní byly postupně přijaty některé směrnice, které podstatným způsobem tuto oblast upravují. Jsou to zejména tyto čtyři směrnice:

- a) **Směrnice 90/434/EHS** - známá pod názvem Směrnice o fúzích a její podstatná novelizace směrnicí 2005/19/ES
- b) **Směrnice 90/435/EHS** - známá pod názvem Směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností s novelizací směrnicí 2003/123/ES.
- c) **Směrnice 2003/48/ES** - známá pod názvem Směrnice o zdanění příjmů z úspor ve formě plateb úrokového charakteru. [4]

d) Směrnice 2003/49/ES - známá pod názvem Směrnice o zdaňování úroků a licenčních poplatků.

První dvě směrnice byly přijaty v roce 1990 v souvislosti s přípravou na vnitřní jednotný trh, v účinnost vstoupily v roce 1993. Jejich základním cílem bylo odstranit překážky koncentrace kapitálu přes národní hranice a napomáhat zvyšování konkurenceschopnosti firem působících v EU a na světovém trhu.

1.10.2 Význam směrnic v daňové harmonizaci

Směrnice se používají jako nástroj harmonizace a to z důvodů, že jsou-li schváleny, mají členské státy povinnost implementovat je do svého národního právního řádu ve stanovené lhůtě.

I po přijetí směrnice se však může příslušná legislativa v jednotlivých zemích lišit, neboť směrnice nestanovují, jakým způsobem se mají do národního právního řádu implementovat.

Procesu implementace (zajištění respektování) předchází transpozice (formální přenesení obsahu směrnice do národní legislativy bez okamžitého praktického účinku). Na rozdíl od nařízení, která jsou okamžitě použitelná, mají přímý účinek už při vstupu v platnost, směrnice okamžitý přímý účinek nemají. [4]

2 Daňové systémy vybraných zemí Evropské unie

Daňový systém je souhrn všech daní, které v daném státě existují. Je tedy kombinace více daní, zabezpečuje funkci daní, protože každá daň v daňovém systému se chová odlišně a jiným způsobem ovlivňuje splnění požadavků na daňový systém. První daňové systémy byly tvořeny z fiskálních a daňových systémů za feudalismu.

2.1 Důvody odlišnosti daňových systémů

- a) **charakter ekonomiky** - daňový systém by měl odpovídat ekonomice
- b) **geografie** - každá země řeší své specifické problémy, které neřeší země jiná
- c) **tradice** - prvky kulturní, sociální, v některých zemích se může projevit lpění na některých tradicích nebo naopak země kde tradice neuznávají a nezatěžují se jimi
- d) **globalizace** - daňové systémy se sbližují, neměly by se výrazně lišit a bránit vzájemné výměně zboží a práce.
- e) **regionalizace** - má formální aspekty (kritéria pro vstup do EU)
- f) **vlivy politické a sociální**

Existují různé instituce, které se zabývají správou, výzkumem a porovnáním daňových soustav, je totiž jen málo studií zabývajících se komplexem daňových soustav. OECD - analýzy v oblasti zdanění, výhody a nevýhody, komparace daňových soustav.

Kritéria rozhodování:

- a) daňová kvóta - vyjadřuje obecnou úroveň daňového zatížení v zemi
- b) struktura daňové soustavy - výčet druhů daní
- c) sociální pojištění [20]

Z historického pohledu a vlivů působících na formování daňových systému pak lze vysledovat několik základních odlišností v jejich konstrukci. Jedná se o skupiny zemí jako např.:

- a) Anglosaské země
- b) Skandinávie
- c) Evropské kontinentální země
- d) Francie a kolonie
- e) Ostatní evropské země
- f) Východoasijské země [20]

Pro srovnání s Českou republikou jsem si vybrala Slovensko, které přistoupilo k EU v roce 2004 současně s Českou republikou a ostatními 8 zeměmi, což bylo největší rozšíření v rámci Unie. Další zemi, kterou jsem si zvolila, bylo Dánsko, které přistoupilo již v prvním rozšíření Unie v roce 1973, a protože jsem se sama začala o tuto zemi zajímat. Dalším důvodem bylo odlišení, kdy na rozdíl od České republiky a Slovenska kde se platí rovná daň, v Dánsku platí progresivní zdanění a daňové zatížení je celkově vysoké. Extrémní hodnota daňové kvóty v Dánsku je však způsobena faktem, že je zde až na výjimky povinné pojištění obsaženo v dani.

Při srovnávání daňových systémů jednotlivých zemí se považují za daně všechny odvody daňového charakteru, uvedené v klasifikaci daní dle metodiky OECD (viz příloha č. 1).

2.2 Česká republika

Zákonodárnou moc v České republice představuje dvoukomorový parlament: Poslanecká sněmovna (200 poslanců) a Senát (81 senátorů), výkonnou moc představuje vláda. Hlavou státu je prezident, od roku 2003 Václav Klaus. Územní republiky se dělí na 14 vyšších samosprávných celků (krajů). Česká republika vstoupila do Evropské unie v roce 2004. [4]

Tab. č. 2

Základní ukazatele země a hlavní daňové charakteristiky

Počet obyvatel	10,2 mil.	Rok zavedení DPH	1993
Rozloha	78,8 tis. Km ²	Hlavní město	Praha
HDP	-3,1 % ¹	Daňová kvóta	36,2 %
Měna	Koruna česká, CZK 1EUR=25,23 CZK ²	Inflace	0,7 % ³

Zdroj: vlastní zpracování

Nejdůležitější odvody daňového charakteru

Daňovou soustavu České republiky tvoří daň z přidané hodnoty, spotřební daně včetně energetických daní, daně z příjmů, daň z nemovitosti, daň silniční, daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti. Mezi další odvody daňového charakteru patří zejména pojistné na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění a místní poplatky.

2.2.1 Daňová soustava**Přímé daně důchodové****a) daň z příjmů právnických osob (Daň ze zisků korporací)**

Předmětem daně jsou v obecné rovině příjmy, respektive výnosy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. U poplatníku, kteří nejsou zřízeni nebo založeni za účelem podnikání, nejsou předmětem daně příjmy z činnosti vyplývající z jejich poslání.

[4]

¹ Zjištěno z Statistic Denmark - news releases (nově vydané novinky) za 4. čtvrtletí 2009

² Devizový kurz ČNB 9.4. 2010

³ Zjištěno z českého statického úřadu, údaje za březen 2010

Poplatníky daně jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami a organizační složky státu. Poplatníci, kteří mají na území České republiky sídlo nebo místo svého vedení, mají daňovou povinnost z celosvětových příjmů.

Poplatníci, kteří nemají na území státu své sídlo, mají daňovou povinnost jen z příjmů plynoucích ze zdrojů na území české republiky.

Základ daně se odvozuje od výdělku hospodaření před zdaněním, který se podstatně upravuje. Základ daně je rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně anebo jsou osvobozeny, převyšují výdaje.

Příjmy vyňaté z předmětu daně jsou příjmy z nabytí majetku dědictvím nebo darováním, mezi osvobozené příjmy patří regulované nájemné za byty, příjmy z provozování ekologických zařízení a další v zákoně uvedené příjmy.

Slevy na dani jsou dvojího typu. Na zaměstnance se změněnou pracovní schopností (na jednu zaměstnanou osobu 18 000 CZK nebo 60 000 CZK) a pro držitele příslibu investiční pobídky. Sazba daně v roce 2009 byla 20 % a v nyní v roce 2010 je 19 %.

Odpisy se stanoví z hmotného majetku, kterými jsou samostatné movité věci se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 CZK a mají provozně technické funkce delší než jeden rok.

Zdanitelným obdobím je kalendářní rok nebo hospodářský rok, který nemusí být totožný s kalendářním. Daňové přiznání se podává do konce třetího měsíce po skončení zdaňovacího období.

Výjimku tvoří právnické osoby podléhající povinnému auditu nebo osoby, jejichž daňové přiznání zpracovává a předkládá daňový poradce a to do konce šestého měsíce po skončení zdaňovacího období. Poslední den lhůty pro podání daňového přiznání je současně i dnem splatnosti daně. [4]

b) daň z příjmů fyzických osob (Osobní důchodová daň)

Předmětem daně jsou příjmy za závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, u kterých lze výdaje stanovit paušální částkou, tj. procentem z dosažených příjmů, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy.

Předmětem daně nejsou příjmy z dědictví a přijaté úvěry a půjčky, mezi osvobozené příjmy patří zejména sociální příjmy a transfery, náhrady škody a pojistná plnění. Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje.

U příjmů dosažených v zaměstnaneckém poměru je základem daně příjem od zaměstnavatele zvýšená o platby na sociálním a zdravotním pojištění, které zaplatil na zaměstnance zaměstnavatel, tzv. super hrubá mzda.

Odpočty od základu daně a slevy na dani. Položkami snižujícími daňový základ jsou odpočty části úroků z úvěrů na bytové potřeby, příspěvků na penzijní připojištění atd.

Sazba daně z upraveného základu činila v roce 2009 15 %. Podat daňové přiznání a vyrovnat daňovou povinnost je potřeba do 31. března. V České republice zatím platí na daň z příjmů rovná daň, ale jedná se o progresivní zdanění pro občany s vyššími příjmy.

Zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti sráží zaměstnavatel zaměstnanci každý měsíc. Ostatní zálohy se platí dle výše daňového přiznání.

c) sociální pojištění

Systém sociálního pojištění se v České republice skládá z veřejného zdravotního pojištění, nemocenského pojištění, důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Účast osob na jednotlivých subsystémech sociálního pojištění se řídí rozdílnými pravidly dle různých kritérií. Maximální vyměřovací strop je v roce 2010 1 707 048 Kč. [4]

Přímé daně majetkové

a) daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí tvoří daň ze staveb a daň z pozemku. Předmětem daně z pozemku jsou pozemky ležící na území České republiky zachycené v katastrální mapě vedené katastrálními úřady. Předmětem daně ze staveb jsou stavby, na které bylo vydáno kolaudační rozhodnutí, byty a nebytové prostory.

Základem daně z pozemku může být cena pozemku nebo skutečná výměra pozemku v m², sazba daně je stanovena v procentech nebo v korunách na m². Základem daně ze staveb je zastavěná plocha, tj., výměra půdorysu nadzemní části stavby v m². U daně z nemovitostí existuje celá řada osvobození, slev a přírážek.

b) daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí

Dani dědické podléhá nabytí majetku na základě dědictví ze závěti nebo ze zákona a poplatníkem je každý jednotlivý dědic. Daň darovací je uvalena na bezúplatný převod vlastnictví majetku na základě právního úkonu, a to jinak než smrtí zůstavitele a jejím poplatníkem je zpravidla nabyvatel majetku.

Pro účely daně dědické a darovací rozdělujeme všechny osoby do tří skupin takto:

Tab. č. 3

Rozdělení osob dle příbuzenského stavu

Kategorie	Osoba
I.	Manželé a příbuzní v řadě přímé, děti, rodiče, vnoučata, prarodiče
II.	Příbuzní v řadě pobočné (strýček, teta, sourozenci atd.) a osoby žijící déle než jeden rok ve společné domácnosti
III.	Ostatní fyzické osoby a všechny právnické osoby

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vydání.

Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.

U daně dědické a darovací je I. a II. Skupina poplatníků od daně osvobozena, u III. Skupiny je osvobozena částka do 20 000 CZK. Sazba daně je u třetí skupiny klouzávě progresivní od 7,0 % do 40,0 %. Daň dědická se vypočítává z daně darovací vynásobením koeficientem 0,5. Daň z převodu nemovitostí činí 3 %.

c) daň silniční

Obecně se platí ze silničních vozidel registrovaných a provozovaných v České republice, jsou-li používána z podnikání, podle objemu válců v motoru v cm^3 či dle hmotnosti v tunách a počtu náprav.

Nepřímé daně

a) daň z přidané hodnoty

Předmětem daně jsou po věcné stránce čtyři typy zdanitelných plnění. Patří sem dodání zboží a převod či přechod nemovitostí, poskytnutí i přijetí služeb, pořízení zboží z jiného členského státu a dovoz zboží. Hranice pro registraci k dani z přidané hodnoty je v ČR 1000 000 Kč.

Od 1. 1. 2010 se změnila výše sazby daně DPH a to snížená sazba z 9 % na 10 % a základní sazba z 19 % na 20 %.

b) daň spotřební

Jsou dále specifikovány na jednotlivé druhy zboží, plátcí jsou FO i PO, které vyrábějí, dovážejí nebo vyvážejí vybrané výrobky. [4]

d) daně ekologické

S podmínkami členství vznikla v ČR k 1. 1. 2008 povinnost zavést daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a z pevných paliv. [7]

Výběrem daní jsou v ČR pověřeny finanční úřady a u některých druhů daní jsou pověřeny celní úřady. Území ČR pokrývá 199 finančních úřadů a 59 celních úřadů. Správou spotřebních daní je celkem pověřeno 62 celních úřadů. Pro bezproblémové placení daní je nutné znát odpovídající číslo bankovního účtu finančního nebo celního úřadu a správný postup při poukazování finančních prostředků. Daň se platí v příslušné měně a vždy musí být uvedeno, na kterou daň je platba určena.

Od 1. 1. 2010 je za den platby považován den, kdy byly peníze připsány na účet banky příslušného správce daně, tj. finanční či celní úřad. Platby můžeme provádět i v hotovostním či bezhotovostním platebním styku, formou daňové složenky, poštovní poukázky, internetové bankovníctví, bankovní příkaz. [8]

2.3 Slovensko

Slovenská republika je pluralitním státem s jednokomorovým parlamentem a prezidentem, od roku 2004 Ivan Gašparovič. Správní členění země je na 8 krajů. K EU přistoupilo Slovensko v roce 2004 a s účinností od 1. 1. 2009 zavedlo euro.

Tab. č. 4

Základní ukazatele země a hlavní daňové charakteristiky

Počet obyvatel	5,5 mil.	Rok zavedení DPH	1993
Rozloha	49,0 tis. Km ²	Hlavní město	Bratislava
HDP	-3,0 % ⁴	Daňová kvóta	29,3 %
Měna	Euro	Inflace	1,3 % ⁵

Zdroj: vlastní zpracování

⁴ Zjištěno z Statistic Denmark - news releases (nově vydané novinky) za 4. čtvrtletí 2009

⁵ Zjištěno ze slovenského statistického úřadu, údaje za březen 2010

Nejdůležitější odvody daňového charakteru

Legislativně vymezuje daňovou soustavu Slovenské republiky zákon o daních z příjmů, zákon o dani z přidané hodnoty, pět zákonů o spotřebních daních a zákon o místních daních a místní poplatku za odpady. Mezi důležitý odvod daňového charakteru zejména patří pojistné sociálního pojištění. Daně dědické a darovací se na Slovensku nevybírají.

2.3.1 Daňová soustava

Přímé daně důchodové

a) daň z příjmů právnických osob (Daň ze zisků korporací)

Předmětem daně jsou příjmy právnických subjektů, zejména akciových společností (a.s.), společností s ručením omezeným (s.r.o.) a družstev. U tzv. správcovských společností, poplatníků, kteří nejsou zřízení nebo založeni za účelem podnikání, investičních a podílových fondů, komanditních společností, veřejných obchodních společností, Národní banky Slovenska a Fondu národního majetku Slovenské republiky jsou předmětem daně jen některé jejich dosažené příjmy.

Od daně jsou osvobozeny příjmy zájmových sdružení PO, profesních komor, občanských sdružení včetně odborových organizací, politických stran, státem uznaných církví, obcí a vyšších územních celků, rozpočtových a příspěvkových organizací, vysokých škol a neziskových organizací, pokud se jedná o příjmy z činností, pro které byly tyto subjekty založeny.

Základ daně vychází z rozdílu mezi příjmy a výdaji nebo z výsledku hospodaření, který se dále upravuje. Základ daně se snižuje o daňovou ztrátu, kterou lze upravit v maximálně pěti následujících zdaňovacích obdobích po období, ve kterém vznikla.

Odpisy se stanoví z nehmotného i hmotného majetku. Hmotným majetkem jsou samostatné movité věci se samostatným technicko-ekonomickým určením a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok, budovy a jiné stavby. [4]

Nehmotný majetek je definován jako práva průmyslového vlastnictví, počítačové programy a databáze, autorská práva, projekty, výrobní a technologické postupy, utajované informace, lesní hospodářské plány a technicky a hospodářsky využitelné znalost a mají provozně-technické funkce delší než jeden rok. Nehmotná majetek se odepisuje maximálně 5 let.

Zdanitelným obdobím je kalendářní rok nebo hospodářský rok, který nemusí být totožný s kalendářním. Daňové přiznání se podává do konce třetího měsíce po skončení zdaňovacího období, ale správce daně může toto období prodloužit o další tři měsíce. Poslední den lhůty pro podání daňového přiznání je i dnem splatnosti daně. Jednotná sazba daně činí 19 % ze základu daně sníženého o daňovou ztrátu. Skupinové zdanění firem není na Slovensku možné.

b) daň z příjmů fyzických osob (Osobní důchodová daň)

Předmětem daně jsou příjmy z podnikání, příjmy ze závislé činnosti a z jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z pronájmu, z kapitálového majetku a ostatní příjmy. Předmětem daně nejsou příjmy z dědictví a darování, přijaté náhrady, úvěry a půjčky a podíly na zisku vyplaceného po zdanění obchodních společností nebo družstev.

Osvobozené příjmy zahrnují zejména příjmy z prodeje bytu nebo domu (pokud nebyl zahrnut v obchodním majetku), sociální příjmy a transfery, přijaté náhrady a škody, stipendia kromě doktorandských stipendií, úroky a jiné výnosy z vkladu, výnosy ze státních dluhopisů a finanční prostředky plynoucí z grantu.

Základ daně se vypočítá jako součet všech dílčích základů daně dle jednotlivých druhů příjmů. Může se snížit o daňovou ztrátu, která se však nemůže uplatnit u příjmů ze závislé činnosti. Platby ze sociálního pojištění jsou daňově uznatelným výdajem.

Na Slovensku se také můžeme na rozdíl od České republiky setkat s pojmem daňová assignace. Znamená, že poplatník je oprávněn požádat do konce 30. dubna správce daně, aby částka do výšky 2 % z jeho zaplacené daně byla poukázána jím určené právnické osobě. Podíl zaplacené daně je možné poskytnout subjektu, kterým je občanské sdružení, nadace, neinvestiční fond, nezisková organizace, církev nebo náboženské společnosti, organizace s mezinárodními prvky a jiné.

Podíl zaplacené daně je možné poukázat uvedeným subjektům, pokud jej použijí na činnosti spojené s rozvojem a ochranou duchovních hodnot, ochranou lidských práv, podporu vzdělávání, životního prostředí, podporu sportu mládeže, zdraví, zdravotně postižených občanů a zachováním přírodních a kulturních hodnot.

Podání daňového priznání a vyrovnaní daňové povinnosti je třeba do 31. března, pokud se poplatník nedohodl se správcem daně jinak. Zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti sráží zaměstnanci každý měsíc zaměstnavatel, ostatní zálohy se platí dle výše poslední daňové povinnosti. Jednotná sazba daně činí 19 % ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně.

c) sociální pojištění

Platby sociálního pojištění jsou na Slovensku, stejně jako v ČR, povinné pro zaměstnavatele i zaměstnance.

Přímé daně majetkové

a) daň z nemovitostí

Zahrnuje daň z pozemků, daň z bytů a nebytových prostor v bytovém domě a daň ze staveb. Roční sazba daně z pozemku je většinou 0,25 % hodnoty půdy, základní roční sazba ze staveb je 0,03 EUR za každý m² zastavěné plochy. Roční sazba daně z bytů je 0,03 EUR za každý m² podlahové plochy bytu a nebytového prostoru.

Nepřímé daně

a) daň z přidané hodnoty

Limit obratu, od kterého se ekonomické subjekty musí zaregistrovat jako plátce daně, činí 40 790 EUR za dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Předmětem daně je dodání zboží za protihodnotu uskutečněnou zdanitelnou osobou na Slovensku, poskytnutí služby za protihodnotu uskutečněnou zdanitelnou osobou, pořízení zboží za protihodnotu z jiného členského státu a dovoz zboží. [4]

Uplatňuje se sazba základní ve výši 19 %, snížená sazba 10 % platí pro léky a pomůcky pro handicapované.

b) Spotřební daň

Jsou uvaleny na okruh komodit vymezených směrnicemi Unie. [4]

2.4 Dánsko

Dánsko je pluralitní konstituční monarchie s mnoholetou tradicí parlamentní demokracie. Dánský parlament je Folketing je jednokomorový a má 179 poslanců. Hlavou státu je Její královské veličenstvo Margrethe II., která nastoupila na trůn v roce 1972. Dánsko se administrativně člení na 16 oblastí a Faerské ostrovy a Grónsko. Dánsko přistoupilo do EU v rámci prvního rozšíření v roce 1973.

Tab. č. 5

Základní ukazatele země a hlavní daňové charakteristiky

Počet obyvatel	5,5 mil.	Rok zavedení DPH	1967
Rozloha	43,1 tis. Km ²	Hlavní město	Kodaň
HDP	-5,8 % ⁶	Daňová kvóta	49,1 %
Měna	Dánská koruna DKK 1€=7,44 DKK ⁷	Inflace	2,0 % ⁸

Zdroj: vlastní zpracování

⁶ Zjištěno z Statistic Denmark - news releases (nově vydané novinky) za 4. čtvrtletí 2009

⁷ Devizový kurz ČNB 14. 4. 2010

⁸ Zjištěno z business info

Nejdůležitější odvody daňového charakteru

Pro dánský daňový systém jsou typickým znakem zcela nízké odvody na sociálním pojištění, které se navíc týkají pouze zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, (platby sociálního pojištění neodvádějí zaměstnavatelé) a jednotná sazba daně z přidané hodnoty. Kromě národní osobní důchodové daně existuje i místní osobní důchodová daň. Municipality vybírají i celou řadu dalších odvodů daňového charakteru.

2.4.1 Daňová soustava

Přímé daně důchodové

a) daň z příjmů právnických osob (daň ze zisku korporací)

Mezi osoby podléhající dani patří:

- a) veřejnoprávní a soukromoprávní společnosti založené v Dánsku
- b) jiné rezidentní korporace založené na omezeném ručení
- c) spořicí a úvěrová družstva, pojistné asociace a určité hypoteční instituce
- d) investiční fondy, které vydávají obchodovatelné cenné papíry
- e) nadace
- f) jiné rezidentní subjekty v rozsahu, v jakém vykonávají svou podnikatelskou činnost.

Výše uvedené kategorie subjektů mají neomezenou daňovou povinnost jako dánští daňoví rezidenti. Daňoví nerezidenti podobného typu podléhají dani pouze z určitých příjmů ze zdrojů na území Dánska. Právnická osoba je rezidentem, pokud byla založena v Dánsku nebo pokud místo jejího vedení je v Dánsku.

Od zdanitelného příjmu je možné odpočítat výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, mezi které lze zahrnout i výdaje na vývoj a výzkum a jednou za 5 let i veškeré výdaje spojené s průzkumem trhu. Používá se zde lineární metoda odpisování. [4]

Dosažené daňové ztráty mohou být přeneseny do dalších let bez časového omezení, nemůže je však uplatňovat jiný subjekt. Daňová sazba daně z příjmů firem je 25 %, srážková daň má většinou sazbu 16,5 %.

Zdanitelným obdobím je daňový rok, který se kryje s rokem kalendářním. Přiznání k dani ze zisku korporací je nutné podat nejpozději do 6 měsíců od konce daňového roku, pokud však daňový rok končí v období mezi 1. lednem a 31. březnem, musí být daňové přiznání nejpozději podáno do 1. července stejného roku.

V Dánsku existuje také speciální daňový režim pro lodní společnosti provozující lodě pro účely přepravy zboží nebo cestujících.

Také zde funguje skupinové zdanění firem konsolidovaným základem daně pro stálé provozovny umístěné v Dánsku nerezidentní společnosti, které vlastní nemovitý majetek na území Dánska.

b) daň z příjmů fyzických osob (osobní důchodová daň)

Osobami podléhajícími národní⁹ osobní důchodové dani jsou rezidenti Dánska, kteří jsou vymezeni jako osoby mající zde bydliště, případě osoby pobývající zde po dobu 6 měsíců, včetně krátkodobých pobytů v zahraničí.

Daňovým rezidentem je rovněž osoba zaměstnaná na palubě lodi registrované v Dánsku, která je dánským státním příslušníkem, nebo zahraniční státní příslušník, který byl před svým zaměstnáním na lodi rezidentem Dánska. [4]

⁹ Kromě této národní osobní důchodové daně existuje i místní osobní důchodová daň, která je uvalena a vybírána municipálními daňovými obvody nebo daňovými obvody jednotlivých hrabství. Má jednotnou sazbu, která se však liší podle jednotlivých obvodů a zahrnuje i zdravotní příspěvek.

Kapitálové výnosy a příjem poplatníků jsou rozděleny do čtyř kategorií:

- a) osobní příjem
- b) kapitálový příjem
- c) příjem z akcií
- d) příjem ze zahraničních společností [4]

FO dále odvádějí i církevní daň, kterou platí pouze členové dánské národní církve, tj. přes 80 % Dánů. Sazba daně je stanovena místními úřady a pohybuje se mezi 0,42 - 1,5 %. Příspěvek zdravotního pojištění odvádí zaměstnanci ze svých příjmů ve výši 8 %. V Dánsku se také můžeme setkat s příspěvkem do dodatečného penzijního fondu pracovního trhu. Výše je pevně dána, činí 84,30 DKK měsíčně a zaměstnavatel odvádí dvojnásobek příspěvku.

Odpočty od daňového základu, kromě běžných daňově uznatelných výdajů si zaměstnanci mohou navíc odečíst náklady spojené s cestovným do zaměstnání, pojistné pro případ nezaměstnanosti a členské poplatky do zaměstnaneckých odborů. Hranice jednoho poplatníka je limitována ve výši 12 300 DKK. Celková daňová povinnost na osobní důchodové dani je tvořena souhrnem všech dílčích základů daně v závislosti na kategoriích příjmů.

Na zdanitelný příjem, snížený o odpočty, do výše 279 800 DKK, se uplatňuje základní daňová sazba ve výši 5,48 %. Sazba ve výši 6 % se uplatňuje u příjmu přesahujícího 279 800 DKK, u příjmu přesahujícího výši 335 800 DKK se potom uplatňuje daňová sazba ve výši 15 %.

Zdanitelným obdobím je kalendářní rok. Přiznání k osobní důchodové dani musí být podáno do 1. května. Manželé se zdaňují odděleně, ale uplatňují se určité modifikace, pokud manželé dosahují odlišné výše příjmů.

Manželka může uplatnit slevu na dani v rozsahu, v jakém nemůže slevu využít druhý z manželů. Rovněž pokud příjem sezdaného poplatníka nepřesáhne 279 800 DKK pro uplatnění 6 % důchodové daně, může být nevyužita část prahu pro uplatnění vyšší daňové sazby přičtena do prahu druhého z manželů. [4]

c) sociální pojištění

Systém plateb na sociální pojištění je jednoduchý, neboť zaměstnavatelé nejsou povinni tyto příspěvky platit a příspěvky zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných mají shodnou sazbu ve výši 8 %. [4]

Přímé daně majetkové

a) daň z nemovitostí

Nemovitý majetek v Dánsku může podléhat dvěma typům daně z nemovitostí:

- a) municipální dani z nemovitosti,
- b) samostatné municipální dani z budov používaných jako kanceláře, závody, hotely, dílny a z budov používaných pro jiné podobné podnikatelské účely.

Sazba municipální daně z nemovitostí se r toce 2008 pohybovala v rozpětí 1,6 % až 3,4 %, sazba municipální daně z budov používaných pro účely podnikání nesmí přesáhnout 1 %. Všechny typy daně z nemovitostí jsou odečitatelné pro účely daně z příjmů firem.

b) daň v případě úmrtí a daň darovací

Převod majetku v případě úmrtí podléhá dvěma daním, nejprve se zdaní celý majetek daní z pozůstalosti, potom se daní z dědictví zdaňují jednotlivé podíly dědiců. Daň z pozůstalosti je uvalena na čistou hodnotu majetku zesnulého ve výši 15 % po odečtení nezdánitelné části daně ve výši 255 400 DKK. Od této daně je osvobozen pouze manžel, manželka. Samotná daň dědická, v případě, že majetek přechází na jinou osobu než na osobu blízkou, činí 25 %. Za blízké osoby, které od daně osvobozeny, se považují děti, včetně nevlastních dětí a jejich potomci, manžel, manželka dětí včetně nevlastních dětí a rodiče. Všechny ostatní kategorie osob tedy podléhají jak pozůstalostní dani, tak dani dědické. Jelikož je částka daně ve výši 15 % odečitatelná, maximální daňová zátěž nepřesahuje 36,25 %. [4]

Základní sazba daně datovací je 36,25 %, dary dětem či nevlastním dětem a jejich potomkům, nevlastním rodičům, rodičům, prarodičům a manželům, manželkám dětí včetně nevlastních dětí jsou zdaněny sazbou ve výši 15 % z částky přesahující 56 800 DKK, do této hodnoty jsou od daně osvobozeny. [4]

Nepřímé daně

a) daň z přidané hodnoty

Legislativní úprava je podobná legislativě jiných členských států EU. Jednotná sazba daně je 25 %. Osoby podléhající dani jsou jednotlivci i společnosti, pokud vykonávají ekonomickou činnost a dosáhli zákonného registračního limitu 50 000 DKK. Mezi zdanitelné transakce patří dodání zboží a služeb za úplaty s místem plnění v Dánsku, pořízení zboží z jiných členských států a dovoz zboží ze třetích zemí.

b) spotřební daň

Jsou uvaleny na částečně odlišný okruh komodit než v ČR, např. čokoláda, cukrovinky. Tento okruh je vymezený směrnicemi Unie. [4]

c) zelené daně

Odváděny dle úrovně produkovaného CO₂ či dle znečištění vody. Je to komplikovaný systém, kdy mnozí podnikatelé požadují vrácení zelených daní. [10]

d) registrační daň

Placená při pořízení automobilu či motocyklu. [10]

e) daň z nezdravých potravin

Nově zavedená daň v Dánsku od roku 1. 1. 2010. Týká se např. čokolády, zmrzliny, limonád a dalších cukrovinek.

3 Analýza daně z příjmů v České republice a vybraných zemí EU

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů upravuje:

- a) daň z příjmů fyzických osob
- b) daň z příjmů právnických osob

V poslední kapitole se zabývám daněmi z příjmů fyzických osob, dále jen DPFO a to náhledem jak v České republice, tak na Slovensku a Dánsku. Nejdříve blíže k důležitým pojmům.

3.1 Poplatníci DPFO

Poplatníky DPFO jsou všechny fyzické osoby (dále jen poplatníci), které dělíme na daňové rezidenty a nerezidenty.

3.1.1 Daňoví rezidenti

Poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště (bydlištěm se rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat, že jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat), nebo se zde obvykle zdržují (tj., že na území ČR pobývají více než 183 dnů v příslušném kalendářním roce a to souvisle nebo v několika obdobích, do lhůty 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu) mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů v ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. [2]

3.1.2 Daňoví nerezidenti

Ostatní poplatníci, výše neuvedení, nebo ti, o kterých to stanoví mezinárodní smlouvy, mají daňovou povinnost, který se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

3.1.3 Kritéria pro vymezení daňového rezidentství

Může se stát, že osoba bude považována za daňového rezidenta nejen v ČR, ale i v jiném státě. Tato situace je ve všech státech obdobná a je řešena dohody o zamezení dvojího zdanění.

3.2 Předmět DPFO

Předmětem DPFO jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkční činnosti
- b) příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti
- c) příjmy z kapitálového majetku
- d) příjmy z pronájmu
- e) ostatní příjmy

Příjmem se rozumí příjem, jak peněžní, tak nepeněžní, získaný i směnou. Nepeněžní příjem se oceňuje dle zvláštního právního předpisu, pokud zákon nestanoví jinak. [2]

Předmětem DPFO nejsou:

a) příjmy získané z akcií nebo podílových listů dle zvláštního právního předpisu

b) úvěry a půjčky s výjimkou [2]

- příjmu, který věřitel nabyt z vrácené půjčky nebo úvěru úplatným postoupením pohledávky vzniklé na základě půjčky nebo úvěru.
- příjmu plynoucího poplatníkovi, který vede daňovou evidenci, z eskontního úvěru ze směnky, kterou je hrazena pohledávka

c) příjmy z rozšíření nebo zúžení společného jmění manželů.

d) příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva, kterou je ČR schopna uhradit

e) příjmy získané převodem majetku mezi osobami blízkými v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti

f) příjem plynoucí z vypořádání mezi podílovými spoluvlastníky rozdělením majetku dle velikosti jejich podílu

g) částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, o kterou byl překročen limit regulačních poplatků a doplatků na léčiva nebo potraviny dle zvláštních předpisů.

Poplatníci nemusí platit daň z příjmu, které jsou vyňaty z předmětu daně, tedy nejsou jejím předmětem nebo jsou od daně osvobozeny. [2]

3.3 Základ daně

Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů FO považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich udržení, zajištění a dosažení, pokud dále u jednotlivých příjmů není stanoveno jinak. U poplatníka, kterému plynou ve zdaňovacím období souběžně dva nebo více druhů příjmů, je základem daně součet dílčích základů daně. [2]

3.4 Daňová evidence

Daňová evidence zajišťuje zjištění základu daně z příjmů a obsahuje údaje o příjmech a výdajích, v potřebném členění pro zjištění základu daně a majetku a závazcích. Pro obsahové vymezení složek majetku v daňové evidenci se použijí zvláštní právní předpisy o účetnictví, není-li stanoveno jinak. [2]

3.5 Záloha na daň

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, vyjma příjmů ze zahraničí se zdaňují vždy u zdroje, a to zpravidla měsíční zálohou na daň. Záloha na daň se vypočítá a odvádí ji zaměstnavatel.

Způsob stanovení záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti záleží na tom, zda poplatník u daného zaměstnavatele podepsal prohlášení k příjmům ze závislé činnosti a funkčním požitkům. Každý poplatník si může zvolit pouze jednoho zaměstnavatele. [19]

3.6 Odečitatelné položky

O základu daně lze odečíst položky, jako jsou:

a) hodnota darů na veřejné prospěšné účely

Od 1. ledna 2009 lze od základu daně odečíst nejen hodnotu darů poskytnutých PO neb FO se sídlem nebo bydlištěm na území ČR, ale i osobám se sídlem nebo bydlištěm na území jiného státu EU, Islandu nebo Norska, a to za splnění stejných podmínek, jaké platí při poskytnutí daru v ČR.

b) zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření, úroky z hypotečního úvěru

c) příspěvky placené poplatníkem na penzijní připojištění se státním příspěvkem snížené o 6 000 Kč. Maximálně lze však odečíst 12 000 ročně.

d) pojistné na soukromém životním pojištění za určitých podmínek

e) členské příspěvky zaplacené členem odborové organizace

f) úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem. [15]

3.7 Slevy na dani

Ve své měsíční mzdě můžete rovněž uplatnit slevy na dani, jako jsou slevy na:

a) poplatníka

b) poplatníka, držitelem průkazu ZTP/P

c) na studenta do 26 resp. 28 let.

d) invaliditu I., II., III. stupně

e) na vyživovanou manželku/manžela - týká se ročního zúčtování [17]

Mimo slevy na dani může poplatník také uplatnit daňové zvýhodnění¹⁰.

¹⁰ §35c zákona o daních z příjmu

Je možné jej uplatnit na vyživované dítě, které žije s poplatníkem v domácnosti.

Daňové zvýhodnění lze uplatnit formou slevy na dani nebo daňového bonusu.

Z roku 2009 pokračuje zvýšení limitu pro uplatnění na vyživovanou manželku nebo manžela, co se ročního zúčtování týká. Zatímco dříve nesměl jejich vlastní příjem¹¹ za zdaňovací období přesáhnout 38 040 Kč, nyní by neměl být vyšší než 68 000 Kč. [17]

3.8 Srážková daň

Ne všechny příjmy se zdaňují v rámci celkového daňového základu. Některé z nich tvoří daňové základy samostatné, které se zdaňují každý zvlášť prostřednictvím zvláštní sazby daně srážkou u zdroje. Daň tedy odvádí přímo ten, kdo příjem poskytuje. Od 1. ledna 2010 je zvláštní sazba daně¹² ve výši 15 % a 5 %.

Příjmy zdaněné srážkovou daní se už neuvádí v ročním zúčtování daně, popřípadě v daňovém přiznání. [18]

3.9 Daňové přiznání

Slouží k vyčíslení daňové povinnosti a je dokladem pro finanční úřad. Zpravidla poplatník podává pouze řádné daňové přiznání. Může však podat také daňové přiznání opravné, popř. dodatečné. Při splnění určitých podmínek nemusí podávat daňové přiznání poplatník vůbec. [16]

¹¹ Do vlastního příjmu manželky/manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče, příspěvek na péči, sociální služby, dávky pomoci v hmotné nouzi, státní příspěvky na státní připojištění, stavební spoření a stipendium. Nové se do této částky nezapočítává příjem, který je manželce/manželovi plyne za péči o osobu blízkou nebo jinou, která má nárok na příspěvky na péči.

¹² Dle § 36 zákona o daních z příjmů

3.10 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Příjmy ze závislé činnosti jsou:

- a) příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce je povinen dbát příkazů plátce
- b) příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společnosti s.r.o. a komanditistů komanditních společností, a to když nejsou povinni při výkonu práce dbát příkazů plátce
- c) odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů PO
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, dřívějším nebo budoucím výkonem závislé činnosti dle písmen a až c nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo funkci.

Poplatník s příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků je označen jako zaměstnanec a plátce příjmů jako zaměstnavatel.

Funkčními požitky jsou:

- a) funkční platy členů vlády, senátorů a poslanců Parlamentu ČR a platy vedoucích ústředních orgánů státní správy
- b) odměny za výkon funkce v orgánech obcí, v jiných orgánech územní samosprávy, občanských a zájmových sdruženích, státních orgánech, komorách a jiných institucích a orgánech. [2]

3.11 Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti

Příjmy z podnikání jsou:

- a) příjmy ze zemědělské výroby, vodního a lesního hospodářství¹³
- b) příjmy ze živnosti¹⁴
- c) příjmy z jiného podnikání dle zvláštních předpisů
- d) podíly společníků v.o.s. a komplementářů k.s. na zisku.

Příjmy z jiné samostatně výdělečné činnosti jsou:

- a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem
- b) příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním
- c) příjmy znalce, tlumočníka, zprostředkovatele kolektivních sporů
- d) příjmy z činnosti insolvenčního správce. [2]

3.12 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku, pokud nejde o příjmy ze závislé činnosti nebo o podíly společníků v.o.s. a komplementářů k.s. na zisku jsou:

- a) podíly na zisku z majetkového podílu na akciové společnosti aj.
- b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách
- d) výnosy z vkladových listů
- e) dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem
- f) plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiný příjem z pojištění osob
- g) úroky a jiné výnosy z poskytnutých půjček a úvěrů, úroky z prodlení aj

¹³ § 2e zákona číslo 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona číslo 85/2004 Sb.

¹⁴ Zákon číslo 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

h) úrokové a jiné výnosy z držby směnek.

3.13 Příjmy z pronájmu

Příjmy z pronájmu jsou:

- a) příjmy z pronájmu bytů nebo nemovitostí (jejich částí)
- b) příjmy z pronájmu movitých věcí, kromě příležitostného pronájmu

3.14 Ostatní příjmy

Ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku jsou např.:

- a) příjmy z převodu vlastní nemovitosti, bytu nebo nebytového prostoru
- b) přijaté výživné, důchody¹⁵
- c) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví. [2]
- d) ceny z veřejných soutěží
- e) příjmy z převodu jmění na společníka a příjmy z vypořádání dle zvláštních předpisů.

3.15 Daň z příjmů v České republice

Pokud budete podléhat zdanění v ČR, můžete dle zákona daných podmínek uplatnit nezdaniitelné částky. Zaměstnavatel za vás odvádí zálohové daň každý měsíc. Vy jako zaměstnanec můžete na začátku následujícího roku požádat o roční zúčtování, anebo podáte na příslušném úřadě v místě svého bydliště daňové přiznání za předchozí rok, případný přeplatek vám bude vrácen. [12]

¹⁵ Např. §842 občanského zákoníku.

Princip superhrubé mzdy se poprvé promítl za rok 2008 i v ročním zúčtování daňových záloh a daňového zvýhodnění ne dětí a promítl se i za rok 2009 a pokračuje i v roce 2010. Sazba daně je stejná jak pro rok 2008, tak 2009 a pokračuje i v roce 2010 a je jen jedna 15 % lineární sazba ze základu daně. Původní záměr zavést pro rok 2009 rovnou daň ve výši 12,5 % byl zrušen zákonem č. 2/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Zaokrouhlení základu daně je stejně jako v předchozích letech, tj. pro měsíční výpočet zálohy na daň zaokrouhlení na celé stovky Kč nahoru. [3]

3.15.1 Vztah k ročnímu zúčtování (dále jen RZ), daňové přiznání podané zaměstnancem

Zaměstnanec po skončení roku:

- a) je buď povinen podat daňové přiznání a nemůže požádat o provedení RZ.
- b) není povinen podat daň. přiznání, potom může nebo nemusí požádat o provedení RZ.

Mohou nastat situace:

- a) zaměstnanec je povinen podat daňové přiznání
- b) zaměstnanec není povinen podat daňové přiznání a
 - dobrovolně podá daňové přiznání
 - využije práva požádat o RZ
 - nepožádá o daňové přiznání ani o RZ a úhrn stažených měsíčních záloh představuje jeho výslednou daňovou povinnost

Lhůty pro uplatnění požadavku na provedení RZ (15. 2.) a pro podání daňového přiznání správci dani (obvykle do 31. 3) jsou rozdílné a v mezích zákona může nastat i situace, kdy zaměstnanec sice včas požádá o RZ, ale po jeho provedení si to rozmyslí a podá daňové přiznání. Důležité však je, aby stejný přeplatek na dani nebyl vrácen dvakrát. [3]

3.15.2 Superhrubá mzda

Sazba daně z příjmu FO v roce 2010 činní 15 % ze základu daně. U zaměstnance je základem daně tzv. superhrubá mzda. Superhrubá mzda je hrubá mzda, zvýšená o částky odpovídající pojistnému na sociálním zabezpečení a zdravotním pojištění, které je v důsledku těchto vyplácených mezd povinen platit zaměstnavatel sám za sebe, tj. 34 %. U podnikatelů nelze základ daně snižovat o pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. [3]

Složení superhrubé mzdy:

- základní hrubá mzda dle pracovní smlouvy
- příplatky nebo odměny zaměstnance
- zaměstnanecké výhody počítající se do příjmu (např. využívání služebního auta pro soukromé účely)
- sociální pojištění placené zaměstnavatelem
- zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem

3.15.3 Vývoj sazby DPFO

Tab. č. 6

Rok 2005

Základ daně od Kč - do Kč	Daň (%)	Základ daně (Kč)
0 - 109 200	15	
109 200 - 218 400	16 380 Kč + 20	109 200
218 400 - 331 200	38 220 Kč + 25	218 400
331 200 a více	66 420 Kč + 32	331 200

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. č. 7

Rok 2006/2007

Základ daně od Kč - do Kč	Daň (%)	Základ daně (Kč)
0 - 121 200	12	
121 200 - 218 400	14 544 Kč + 19	121 200
218 400 - 331 200	33 012 Kč + 25	218 400
331 200 a více	61 212 Kč + 32	331 200

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulek vyplývá, že mezi rokem 2005 a 2006 došlo k mírnému snížení sazby progresivního zdanění a tudíž i snížení daňové zátěže.

Rok 2008/2009

Daň ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleno na celá sta Kč dolů byla stanovena na 15 %.

Česká republika se bude muset vrátit k progresivnímu zdanění příjmů FO u lidí s nejvyššími příjmy, což prosazuje v parlamentu ČSSD. Ministerstvo financí se podle Eduarda Janoty, ministra financí, místo zvyšování přímých daní orientuje spíše na zdanění spotřeby. [21]

Výši daňové povinnosti každého daňového poplatníka ovlivňuje nejen samotná výše daňové sazby u DPFO, důležité jsou i další daňové parametry. Velmi důležité je nastavení základní odpočitatelné položky či slevy na dani. Rozdílný je i způsob výpočtu daně. Nárok na uplatnění základní odpočitatelné položky nebo slevy na dani má nárok ve všech zemích každý občan. Ve většině zemí je možno uplatnit i další položky, zde je však nutné splnit zákonem dané podmínky. [11]

Ještě v roce 2005 byla v ČR zákonem stanovena základní nezdánitelná položka na poplatníka. Její výše činila 38 400 Kč. Na tuto položku měl nárok každý občan. Nezdanitelná položka snižovala daňový základ. Částka 38 400 Kč tak neznamenalá přímou daňovou úsporu. Sleva na dani, zavedená v roce 2006 v částce 7 200 Kč tak byla o něco výhodnější. Tato částka se přímo odečítá od daňové povinnosti. [11]

3.16 Daň z příjmů na Slovensku

V roce 2004 proběhla na Slovensku zásadní daňová reforma, která vyvolala mnohé diskuse nejen doma, ale i v zahraničí. Hlavním důvodem bylo přijetí jednotné sazby daně z příjmů pro FO i PO a pro daň z přidané hodnoty. Tato reforma byla jednou z nejdůležitějších iniciativ slovenské vlády směrem k vytvoření vysokokonkurenčního a nedeformovaného tržního prostředí na Slovensku.

Základním cílem byla snaha transformovat slovenský daňový systém na jeden z nejvíce konkurenceschopných v oblasti EU a OECD a to nejen díky nízké míře zdaňování. Slovenská reforma také v sobě měla skrývat potenciál podnikatelského prostředí. [14]

3.16.1 Principy daňové reformy

Po ideologické stránce byla tato reforma koncipována na několika principech a to na:

- a) princip spravedlnosti
- b) princip jednoduchosti
- c) princip efektivnosti [14]

3.16.2 Legislativní změny týkající se DPFO

Díky reformě se výrazně změnily zásady zdaňování příjmů FO ze závislé činnosti i podnikání, které byly zavedené v roce 1993. Hlavní změny se týkaly zavedení jednotné sazby daně, výpočtu základu daně a nezdaniitelných částí základu daně, upraveny byly i položky osvobozené od daně. Pro poplatníky z příjmu ze závislé činnosti se snížila možnost snížení základu daně. Zůstala odpočitatelný položka na poplatníka a jeho nepracujícího druha. [14]

Tab. č. 8

Daňová pásma a marginální sazba daně před reformou a po reformě

Před reformou (2003)		Po reformě (2004)	
daňové pásmo (SK/měsíčně)	sazba (%)	saňové pásmo (SK/měsíčně)	sazba (%)
do 3 230	0	do 6 736	0
3 230 - 10 730	10	nad 6 736	19
10 730 - 18 230	20		
18 230 - 36 230	28		
36 230 - 50 230	35		
50 230 a více	38		

Zdroj: KOMORA DAŇOVÝCH PORADCU ČR. *Optymální daňový systém, daňová reforma na Slovensku* [online]. c 2005 [cit. 2010-03-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.kdpcr.cz/Data/files/word/lkuchta.doc>>.

Z tabulky vyplývá, že před reformou se Slovensko setkávalo se šesti daňovými pásmy. Po reformě, již jen s rovnou daní 19 %.

Jak na Slovensku, tak v České republice se tedy setkáváme s rovnou daní, ale na názorném příkladu níže můžeme vidět, jak se liší například zdanění u průměrné mzdy na Slovensku a v ČR.

3.16.3 Výpočet průměrného zdanění v ČR a na Slovensku

Tab. č. 9

Průměrné zdanění v ČR za rok 2009 (občan svobodný, bezdětný) (Kč)

Hrubá mzda	23 598¹⁶
Sociální pojištění placené zaměstnavatelem (25 %)	5 900
Zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (9 %)	2 124
Superhrubá mzda	31 700
Sociální pojištění placené zaměstnancem (6,5 %)	1 534
Zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4,5 %)	1 062
Záloha na daň	4 755
Slevy na dani	2 070
Čistá mzda	18 317

Tab. č. 10

Průměrné zdanění na Slovensku za rok 2009 (občan svobodný, bezdětný) (Kč)

Hrubá mzda	18 784
Sociální pojištění placené zaměstnancem (9,4 %)	1 766
Zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4 %)	752
Základ daně	7 814
Daň	1 485
Čistá mzda	14 781

Zdroj: vlastní zpracování

¹⁶ Průměrná mzda za rok 2009, čerpáno z českého statistického úřadu

$$1 \text{ EUR} = 25,23 \text{ CZK}^{17}$$

$$744,5 \text{ EUR} = 18\,784 \text{ Kč}^{18}$$

Záloha na daň – slevy na dani = daňová povinnost **2 685 Kč** u České republiky

Základ daně = Hrubá mzda – SP – ZP – Základní nezdanitelná položka 8 452 Kč

Daň = (19 % ze základu daně) **1485 Kč** u Slovenské republiky

Když 19 % je méně než 15 %. Samotná sazba není často pro výpočet daně nejdůležitější údaj. Záleží na odpočitatelných položkách, slevy na dani a samotném způsobu výpočtu.

Z těchto výpočtů vyplývá, že i přesto, že na Slovensku odvádějí 19 % rovnou daň, tudíž o 4 % více než v ČR, daňová povinnost je zde nižší. V ČR se daň počítá se superhrubé mzdy, naproti tomu na Slovensku se daň počítá pouze z hrubé mzdy zaměstnance.

Na níže uvedeném příkladu, uvádím fiktivní hrubou mzdu stejnou jak v ČR, tak i ve SR, ale i z těchto výpočtů vyplývá, že ve SR opravdu i přes vyšší daňovou sazbu odvádějí méně než u nás. Rozdíl mezi daňovými povinnostmi sice v tomto případě není tolik markantní v ČR 1 980 Kč a ve SR 1 685 Kč, ale přesto je zřejmý.

¹⁷ Devizový kurz ČNB 9. 4. 2010

¹⁸ Průměrná mzda za rok 2009, čerpáno ze slovenského statistického úřadu

Tab. č. 11

Průměrné zdanění v ČR s fiktivní HM 20 000
(Kč)

Hrubá mzda	20 000
Sociální pojištění placené zaměstnavatelem (25 %)	5 000
Zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (9 %)	1 800
Superhrubá mzda	27 000
Sociální pojištění placené zaměstnancem (6,5 %)	1 300
Zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4,5 %)	900
Záloha na daň	4 050
Slevy na dani	2 070
Čistá mzda	15 820

Pokud je HM 20 000 Kč na základě propočtů na dani odvedeme **1 980 Kč**.

$$4\,050 - 2\,070 = 1\,980 \text{ Kč}$$

Tab. č. 12

Průměrné zdanění ve SR s fiktivní HM 20 000
(Kč)

Hrubá mzda	20 000
Sociální pojištění placené zaměstnancem (9,4 %)	1 880
Zdravotní pojištění placené zaměstnancem (4 %)	800
Základ daně	8 868
Daň	1 685
Čistá mzda	15 635

Zdroj: vlastní zpracování

3.17 Daň z příjmů v Dánsku

Dánsko velice známé a proslulé svým štědrým systémem sociálního zabezpečení, a to z důvodů, že v této zemi se sociální zabezpečení financuje formou daní, ze kterých je placeno např. vzdělání, lékařská péče, hospitalizace v nemocnici atd. . Je třeba být ale zaregistrován v Národním registru obyvatel a mít zdravotní kartu.

Dánsko otevřelo k 1. 5. 2009 pracovní trh občanům ČR a občanům i z jiných členských zemí Unie. Z toho důvodu nebude nutno vyžadovat pracovní povolení. Pokud zde pracujete, budete podléhat daní z příjmu a je třeba, abyste co nejdříve kontaktovali příslušný daňový úřad. Příspěvek na nezaměstnanost je zde dobrovolný a platí se příslušnému pojišťovacímu fondu.

Existuje několik způsobů, jak můžete být zdaněni. Pokud v Dánsku získáte práci, je důležité zjistit, jaké daňové schéma na vás bude uplatněno. Musíte brát v potaz, zda jste předmětem plného nebo omezeného zdanění. Při pobytu delším jak 6 měsíců je daňová karta vydána domácí divizí daňového úřadu, tzn. plná daňová povinnost. Pokud máte omezenou daňovou povinnost, daňová karta je vydána mezinárodní divizí daňového úřadu.

Daň z příjmu obsahuje daň místní, daň státní, příspěvek na zdravotní péči a církevní daň, pokud jste členy evangelicko - lutheránské církve, což je většina obyvatel. Příspěvek na sociální zabezpečení obsahuje 8 %, příspěvek na politiku zaměstnanosti ze mzdy a věcných dávek, platí se v případě plné i omezené povinnosti.

Místní a církevní daň je územně odlišena. Příspěvek na zdravotní péči je 8 % a je kalkulován na základné zdanitelného příjmu. V Dánsku se setkáváme s progresivním zdaněním, patří mezi země s nejvyšším zdaněním. [13]

3.17.1 Progresivní zdanění v Dánsku

Dánský daňový systém je postaven na tom, že se daň skládá z jiných sazeb, které jsou zjištěny z jiných daňových základů. Stupeň progrese daňového systému jak vysoce je definován příjmem a jak je z celkové daně vyměřen. Setkáváme se zde se třemi úrovněmi daňové progrese a to, základní, střední a vysoká. [22]

3.17.2 Sazby DPFO

Tab. č. 13

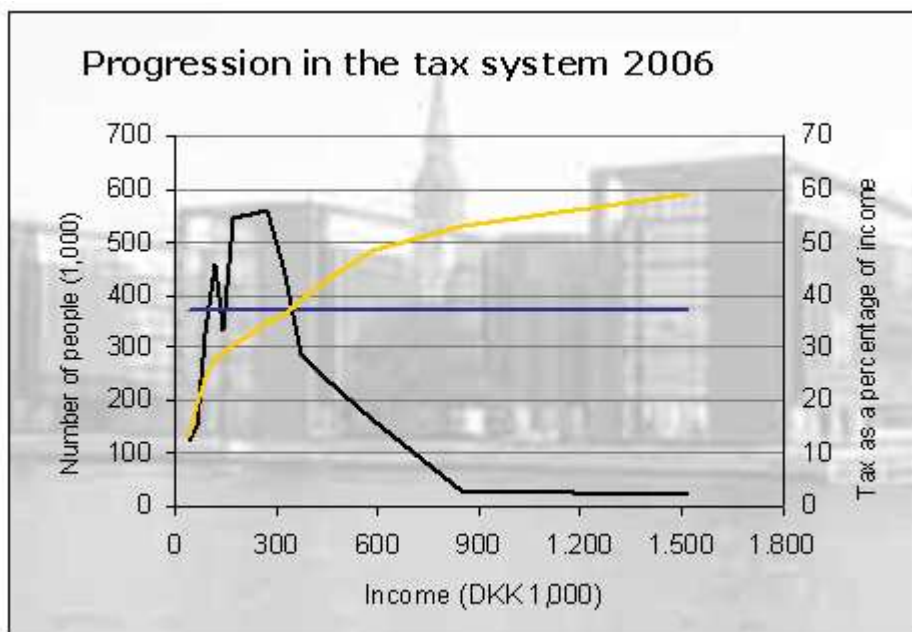
Sazby DPFO v roce 2009

Výše příjmu (DKK)	Sazba (%)
do 279 800	5,48
od 270 801 - 335 800	6
Nad 335 800	15

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 1

Progresivní systém zdanění v Dánsku 2006

Zdroj: SKAT.DK. *Progression in the income tax system* [online]. [cit. 2010-02-08].

Dostupné z WWW: < <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1880410&vId=0>>.

Obrázek znázorňuje, že v tomto daňovém systému všichni plátcí s příjmem v průměru pod 350 000 DKK by byli na tom hůře (v části kde žlutá křivka je pod horizontální modrou křivkou) a daňový poplatníci s průměrnými příjmy nad 350 000 DKK (žlutá nad modrou křivkou) by si polepšili.

Většina populace (černá křivka) ukazuje celkový počet plátců daně. Na levé straně křivky, kde se křivka protíná, by tedy pocítili zvýšení daně v porovnání se současným systémem. Druhá část daňových poplatníků (menšina) s větším příjmem by získala tím, že by dostali velké daňové úlevy (vzdálenost mezi modrou křivkou a žlutou křivkou).

4 Závěr

O daňové harmonizaci se již dlouho vede debata v Evropské unii, ale stále toto téma zůstává v pozadí za otázkami institucionálními. Jednotlivé státy EU mají v zásadě své daňové systémy a uplatňují své daňové politiky. Uspořádání těchto systémů vychází z různých ekonomických, sociálních, historických a dalších faktorů.

Placení přímých daní a odvodů se nevyhne žádný pracující občan, na rozdíl od nepřímých daní. Odvody na dani z příjmů fyzických osob v České republice zavedením rovné sazby daně 15 % klesly. Patří k nejnižším v Evropě. Sazba na sociálním pojištění je opakem, zůstává dlouhodobě stejná a je jedna z nejvyšších v Evropě. Na sociálním pojištění odvedou poplatníci více než na dani z příjmů.

Česká republika, Slovensko i Dánsko mají v zásadě velmi podobné daňové systémy. Mezi rozdíly, které zde vyplývají, jsou např., Slovensko nemá daň z převodu nemovitostí, daň dědickou a daň darovací a nemá ani daň ekologické. V Dánsku se naopak můžeme setkat i s nově zavedenou daní, která vstupuje v platnost od 1. 1. 2010 a to daň z nezdravých potravin jako čokolády, cukrovinky apod. Česko a Slovensko má zavedenou rovnou daň, kdežto v Dánsku je zavedeno progresivní zdanění.

I přesto, že je v České republice zavedená rovná sazba daně s rostoucím příjmem se zvyšuje i efektivní zdanění, daňový systém je tedy lehce progresivní. Důvodem je uplatnění slevy na dani. Česká republika má 15 % sazbu daně a Slovenská republika má 19 % sazbu daně, přesto mají Slováci daňovou povinnost nižší. Na Slovensku je daňovým základem pouze hrubá mzda zaměstnance, na rozdíl od České republiky, kde je zavedena od roku 2008 superhrubá mzda (tj. hrubá mzda zvýšená o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem).

Ve většině zemí je zavedeno progresivní zdanění. Mezi těmito zeměmi však existují značné rozdíly a to v nastavení jednotlivých příjmových pásem. Existují tedy země s vysokou daňovou zátěží jako např. Dánsko, Švédsko, ale i s nízkou jako např. Lucembursko.

Rovná daň je zavedena např. na již zmíněném Slovensku 19 %, dále pak v Lotyšsku 23 % a i v zemích mimo EU, jako je např. Rusko 13 %, Makedonie 10 %. Sazby rovné daně mohou být také rozdílné.

Porovnávat daňovou zátěž obyvatelstva jen dle daně z příjmů je mnohdy zavádějící a názory mnohých ekonomů se v tomto směru liší. Platí, že kde je uplatněna rovná sazba daně je daňové zatížení nižší, ale není to však pravidlem. Celkově však platí, že čím vyšší příjem občan má, tím je pro něj rovná daň výhodnější než progresivní zdanění. Z tohoto hlediska může být rovná sazba daně motivující.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] JUREČKA, Václav; JÁNOŠÍKOVÁ, Ivana a kol. *Makroekonomie: základní kurz*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava. 2007. 299 s. ISBN 978-80-248-0530-6.
- [2] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2010*. 18. vyd. Praha: Grada, 2010. 280 s. ISBN 978-80-247-3206-0.
- [3] PELECH, Petr. *Roční zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků za rok 2009*. 14 aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-563-4.
- [4] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 3. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.
- [5] ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 249 s. ISBN 80-7179-413-9.

Elektronická publikace

- [6] DRASTÍKOVÁ, J; KUBEČKOVÁ, M. *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU – aneb Jak zdolat všechny překážky* [online]. c 2008 [cit. 2010-03-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument53514.html>>. ISBN 978-80-248-1903-7.

Internetové zdroje

- [7] BUSINESSINFO.CZ. *Ekologické daně* [online]. [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/ekologickedane/ekologickedane/1001905/564>>.

- [8] ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA. *Jak správně zaplatit daň finančnímu a celnímu úřadu* [online]. [cit. 2010-04-08]. Dostupné z WWW:
< http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/placeni_dani_8517.html?year>.
- [9] EUROPA.CZ, PORTÁL EVROPSKÉ UNIE. *Daně, základ jednotného trhu* [online]. [cit. 2010-02-18]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/pol/tax/index_cs.htm>.
- [10] EUROSOP.CZ. *Dánsko, daňový systém* [online]. [cit. 2010-03-10].
Dostupné z WWW: < <http://www.eurosop.cz/gallery/36/11007-dk.pdf>>.
- [11] FINANCE.CZ. GOLA, Petr. *Z jakých příjmů se ve světě neplatí daň* [online] c 2009. [cit. 2010-03-22]. Dostupné z WWW:
<<http://www.finance.cz/zpravy/finance/229103-z-jakych-prijmu-se-ve-svete-neplati-dan-/>>.
- [12] INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Česká republika, životní a pracovní podmínky* [online]. c 2009 [cit. 2010-03-08]. Dostupné z WWW:
<http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/zeme/cesko>.
- [13] INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Dánsko, životní a pracovní podmínky* [online]. c 2009 [cit. 2010-03-09]. Dostupné z WWW:
<http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/zeme/dansko>.
- [14] KOMORA DAŇOVÝCH PORADČŮ V ČR. *Optimální daňový systém, daňová reforma na Slovensku* [online]. c 2005 [cit. 2010-03-21]. Dostupné z WWW:
<<http://www.kdpcr.cz/Data/files/word/lkuchta.doc>>.
- [15] MĚŠEC.CZ. *Odečitatelné položky od základu daně* [online]. [cit. 2010-03-23]
Dostupné z WWW:
<<http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/odcitatelne-polozky-od-zakladu-dane/>>. ISSN 1213-4414
- [16] MĚŠEC.CZ. *Daňové přiznání* [online]. [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/>>. ISSN 1213-4414

- [17] MĚŠEC.CZ. *Slevy na dani* [online]. [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW:
< <http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/slevy-na-dani/>>. ISSN 1213-4414
- [18] MĚŠEC.CZ. *Srážková daň* [online]. [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/srazkova-dan-zvlastni-sazby-dane/>>. ISSN 1213-4414
- [19] MĚŠEC.CZ. *Záloha na dani* [online]. [cit. 2010-03-23]. Dostupné z WWW:
<<http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/zalohy-na-dan-z-prijmu/>>. ISSN 1213-4414
- [20] MIRASLEBL.CZ. *Mezinárodní daňové systémy* [online]. [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW:
< <http://www.miras.cz/seminarky/mezinarodni-danove-systemy.php>>.
- [21] NOVINKY.CZ. *Janota: Česko bude muset zavést progresivní zdanění* [online]. c 2009 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z WWW:
<<http://www.novinky.cz/domaci/186235-janota-cesko-bude-muset-zavest-progresivni-zdaneni.html>>.
- [22] SKAT.DK. *Progression in the income tax systém* [online]. [cit. 2010-02-08]. Dostupné z WWW: < <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=1880410&vId=0>>.
- [23] WIKIPEDIE.ORG. *Daň* [online]. [cit. 2010-01-18]. Dostupné z WWW:
<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Da%C5%88>>.

Seznam zkratek

EU - Evropská unie

EUR - Euro

ČR - Česká republika

SR - Slovenská republika

HM - Hrubá mzda

DPFO - Daň z příjmu fyzických osob

HDP (GDP) - Hrubý domácí produkt

Kč - korun českých

PO - právnická osoba

FO - fyzická osoba

RZ - roční zúčtování

OECD - organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

Ve Valašském Meziříčí dne

.....

jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Jiráskova 1813

755 01 VSETÍN

Seznam grafů, obrázků a tabulek

Seznam grafů

Graf č. 1 Progresivní systém zdanění v Dánsku 2006.....	62
---	----

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Příčiny vzniku tradičních daňových systémů dle Tanziho.....	18
Obrázek č. 2 Rozlišení forem mezinárodní daňové spolupráce.....	19
Obrázek č. 3 Potenciální přínosy daňové konkurence a daňové harmonizace.....	21
Obrázek č. 4 Zásadní předpisy v oblasti přímého zdaňování.....	24

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Ilustrace důsledku progresivního zdanění.....	11
Tabulka č. 2 Základní ukazatele země a hlavní daňové charakteristiky.....	28
Tabulka č. 3 Rozdělení osob dle příbuzenského stavu.....	31
Tabulka č. 4 Základní ukazatele země a hlavní daňové charakteristiky.....	33
Tabulka č. 5 Základní ukazatele země a hlavní daňové charakteristiky.....	37
Tabulka č. 6 Vývoj sazby DPFO/2005.....	53
Tabulka č. 7 Vývoj sazby DPFO/2006/2007.....	54
Tabulka č. 8 Daňová pásma a marginální sazba daně před reformou a po reformě.....	56
Tabulka č. 9 Průměrné zdanění v ČR.....	57
Tabulka č. 10 Průměrné zdanění na Slovensku.....	57
Tabulka č. 11 Průměrné zdanění v ČR s fiktivní HM.....	59
Tabulka č. 12 Průměrné zdanění ve SR s fiktivní HM.....	59
Tabulka č. 13 Sazby DPFO v roce 2006.....	61

Seznam příloh

Příloha č. 1 Klasifikace daní dle metodiky OECD

Příloha č. 2 Základní charakteristiky přímých daní v EU k 31. 12. 2008

Příloha č. 3 Daňová identifikační čísla (DIČ) používaná v jednotlivých členských zemích EU

Příloha č. 4 Roční slevy na dani pro rok 2010

Klasifikace daní dle metodiky OECD

1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

- 1100 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od jednotlivců
 - 1110 Z příjmů a ze zisků
 - 1120 Z kapitálových výnosů
- 1200 Daně z příjmů, zisků a kapitálových výnosů od společností
 - 1210 Z příjmů a ze zisků
 - 1220 Z kapitálových výnosů
- 1300 Položky, které nelze jednoznačně zařadit mezi 1100 a 1200

2000 Příspěvky na sociální zabezpečení

- 2100 Zaměstnanci
- 2200 Zaměstnavatelé
- 2300 Samostatně výdělečná osoba nebo nezaměstnaná
- 2400 Nezařaditelné do 2100, 2200 a 2300

3000 Daně z mezd a pracovních sil

4000 Daně majetkové

- 4100 Pravidelné daně z nemovitého majetku
 - 4110 Domácnosti
 - 4120 Ostatní
- 4200 Pravidelné daně z čistého jmění
 - 4210 Jednotlivci
 - 4220 Společnosti
- 4300 Daně z nemovitosti dědické a darovací
 - 4310 Daně z nemovitostí a dědické
 - 4320 Daně darovací
- 4400 Daně z finančních a kapitálových transakcí
- 4500 Ostatní nepravidelné daně z majetku
 - 4510 Z čistého jmění
 - 4520 Ostatní nepravidelné
- 4600 Ostatní pravidelné daně z majetku

5000 Daně ze zboží a služeb

- 5100 Daně z výroby, prodeje, převodu, leasingu a dodávek zboží a úpravy zboží
 - 5110 Daně všeobecné
 - 5111 Daň z přidané hodnoty
 - 5112 Daně prodejní (obratové)
 - 5113 Ostatní všeobecné daně ze zboží a služeb
 - 5120 Daně ze speciálních zboží a služeb
 - 5121 Spotřební daně
 - 5122 Zisky z fiskálních monopolů
 - 5123 Cla a dovozní daně
 - 5124 Vývozní daně
 - 5125 Daně z investičního zboží
 - 5126 Daně ze speciálních služeb
 - 5127 Ostatní daně z mezinárodního obchodu a transakcí
 - 5128 Ostatní daně ze speciálních zboží a služeb
 - 5130 Nezařaditelné do skupin 5110 až 5120
- 5200 Daně z používání nebo povolení používání zboží nebo vykonávání určitých činností
 - 5210 Pravidelné daně
 - 5211 Placené domácnostmi z motorových vozidel
 - 5212 Placené ostatními subjekty z motorových vozidel
 - 5213 Ostatní pravidelné daně
 - 5220 Nepravidelné daně
- 5300 Nezařaditelné do skupin 5100 a 5200

6000 Ostatní daně

- 6100 Placené výhradně podniky

[4] 6200 Placené jinými subjekty než podniky nebo neidentifikovatelné

Základní charakteristiky přímých daní v EU k 31. 12. 2008

Členský stát EU	Osobní důchodová daň		Daň ze zisků firem
	nejvyšší sazba (%)	počet sazeb	nominální sazba (%)
Belgie	50	5	33,9
Bulharsko	10	1	10
Česká republika	15	1	21
Dánsko	59	3	25
Estonsko	21	1	21
Finsko	31,5	4	26
Francie	40	5	33,33
Irsko	41	2	12,5
Itálie	43	5	27
Kypr	30	4	10
Litva	24	1	15
Lotyšsko	25	1	15
Lucembursko	38	17	23,1
Maďarsko	36	2	16
Malta	35	6	35
Německo	45	5	15,83
Nizozemí	52	4	20
Polsko	40	4	19
Portugalsko	42	7	25
Rakousko	50	4	25
Rumunsko	16	1	16
Řecko	40	4	25
Slovensko	19	1	19
Slovinsko	41	3	22
Španělsko	43	4	30
Švédsko	25	3	28
Velká Británie	40	3	28

Daňová identifikační čísla (DIČ) používaná v jednotlivých členských zemích Evropské unie

Členský stát	Národní název DIČ	Národní zkratka DIČ
Belgie	Numéro d'identification á la taxe sur la valeur ajoutée BTW-identificatienummer	N°TVA BTW-Nr.
Bulharsko	Noměr pa DDS	
Česká republika	Daňové identifikační číslo	DIČ-CZ
Dánsko	Momsregistrerings-nummer	SE-Nr.
Estonsko	Käibemaksukohustuslase registreerimise number	KMKR-number
Finsko	Arvonlisäveronumero	ALV-NRO
Francie	Numéro d'identification á la taxe sur la valeur ajoutée	N°TVA
Irsko	VAT identification number	VAT No.
Itálie	Numero di registrazione IVA	P.IVA
Kypr	Arithmos Egrafis FPA	F.P.A
Litva	Pridetines vertė mo-kescio moketojo kodas	PVM
Lotyšsko	Pievienotāsvertības nodokļa reģistrācijas numurs	PVN
Lucembursko	Numéro d'identification á la taxe sur la valeur ajoutée	N°TVA
Maďarsko	Közösségi adószám	
Malta	Numru ta'identifikazzjoni tal; VAT identification number	Nud tal; VAT Reg. No.
Německo	Umsatzsteuer-Identifikationsnummer	USt-IdNr.
Nizozemí	BTW-identificatienummer	ON numer
Polsko	Numer identyfikacji podatkowej	NIP
Portugalsko	Numero de identificacao para efeitos do imposto sobre	NIPC
Rakousko	Umsatzsteuer-Identifikationsnummer	UID-Nr.
Rumunsko	Numărul de înregistrare pentru TVA	
Řecko	Arithmos Forologikou Miltroou FPA	A.F.M
Slovensko	Identifikačné číslo plátcu dane z pridanej hodnoty	SL
Slovinsko	Identifikacijska številka za davka na dodano vrednost	IŠ DDV
Španělsko	Numero de identificación a efectos del Impuesto sobre	N.IVA
Švédsko	Registreringsnummer	MomsNr.
Velká Británie	VAT identification number	VAT Reg. No.

Roční slevy na dani pro rok 2010

(Kč)

Slevy na dani	rok 2009	rok 2010	rok 2010/měsíčně
Poplatník	24 840	24 840	2 070
Manželka/manžel v domácnosti	24 840	24 840	Jen v ročním zúčtování
Invalidita I. a II. Stupně	2 520	2 520	210
Invalidita III. stupně	5 040	5 040	420
Držitel průkazu ZTP/P	16 140	6 140	1 345
Student do 26 let	4 020	4 020	335
Daňové zvýhodnění na dítě	10 680	11 604	967

Zdroj: vlastní zpracování